

SAIL 2025
AMSTERDAM

IMPACT RAPPORT

NEDERLANDSE VERSIE

**UNITED
BY WAVES**

P3

INTRODUCTIE

P8

BEPALEN VAN DE KOERS

P10

OP WEG NAAR IMPACT

- 2.1 MODEL FOR CHANGE
- 2.2 DATAVERZAMELING
- 2.3 ONTWIKKELING EN ONDERBOUWING
- 2.4 FEITEN EN CIJFERS

P16

SAIL TOGETHER

- 3.1 SITDOWN CAFÉ
- 3.2 SAIL TOGETHER VAARTOCHTEN
- 3.3 PRIKKELARME RUIMTES
- 3.4 EMOTIONELE VEILIGHEID
- 3.5 IEDEREEN AAN BOORD
- 3.6 SAIL VAN EN VOOR IEDEREEN

P22

SAIL TALENT

- 4.1 SAIL ACADEMY
- 4.2 #SAILHERO

P25

SAIL HORIZONS

- 5.1 CO2 IMPACT
- 5.2 ELKE DRUPPEL TELT
- 5.3 DE ENERGIE VAN MORGEN
- 5.4 GEDREVEN DOOR DATA
- 5.5 HOE WE ONS VERPLAATSEN
- 5.6 SLIM OMGAAN MET GRONDSTOFFEN
- 5.7 ANDERS KIJKEN NAAR VOEDSEL

P35

VERANKEREN VAN DE IMPACT

- 6.1 ECONOMISCHE IMPACT
- 6.2 NA SAIL 2025
- 6.3 DE KOERS NAAR DE TOEKOMST
- 6.4 OVERWEGINGEN

P38

SLOTWOORD

- 7.1 CONCLUSIE
- 7.2 DANKWOORD
- 7.3 COLOFON

DE KERN

Met 2,5 miljoen bezoekers, een wereldwijd bereik van meer dan 3 miljard, meer dan 200 programmaonderdelen en crewleden uit 150 nationaliteiten, werd SAIL opnieuw het grootste evenement van Nederland en, wat betreft online bereik, zelfs het grootste ooit. Gedurende vijf dagen kwamen schepen, bemanningen en bezoekers van over de hele wereld samen in een viering van verbinding op het water en aan wal, waarmee een uniek platform werd gecreëerd om nieuwe initiatieven, samenwerkingen en innovaties te testen.

Dit impactrapport bundelt de initiatieven, samenwerkingen en innovaties van SAIL en belicht de impact op duurzaamheid, inclusie en talentontwikkeling. Door SAIL te gebruiken als living lab in de publieke ruimte, genereerde SAIL inzichten die relevant zijn voor steden, havens, overheden, de private sector en de internationale evenementenindustrie.

Evenementen zetten een vergrootglas op de samenleving. Hun schaal kan stedelijke systemen onder druk zetten, maar maakt tegelijkertijd samenwerking, dataverzameling en realtime feedback mogelijk. Heldere deadlines versnellen actie, flexibele vergunningen maken experimenten mogelijk en miljoenen bezoekers leveren waardevolle data op, waardoor evenementen krachtige testomgevingen worden voor oplossingen uit de praktijk.

Tijdens SAIL 2025 brachten we de wereld naar Amsterdam. We lieten zien dat water verbindt in plaats van verdeelt. Door initiatieven en samenwerkingen werd SAIL toegankelijker voor een breder publiek, waardoor meer mensen konden deelnemen aan en profiteren van het evenement.

Jonge professionals van de SAIL Academy brachten nieuwe ideeën in de organisatie, terwijl #SAILHeroes het leven aan boord van een Tall Ship ervoeren en vaardigheden ontwikkelden die hen hun leven lang bijblijven.

Door te werken aan een duurzamere productie en het testen van innovaties op het gebied van water, energie, data, mobiliteit, materialen en voedsel, heeft SAIL 2025 zijn toewijding aan een duurzame toekomst versterkt.

SAIL 2025 organiseerde niet alleen een evenement, het bracht beweging teweeg. Door de haven open te stellen en de stad te transformeren tot een living lab, bouwden we nieuwe allianties en testten we ideeën die verder reiken dan de haven. Verenigd door gedeelde uitdagingen, samenwerking en een geloof in betekenisvolle verandering, varen we samen op koers.

UNITED BY WAVES

SAIL laat de ware kracht van water zien: het verbindt, verenigt en brengt ons dichterbij elkaar. Elke vijf jaar opent Amsterdam haar haven voor schepen, bemanningen en bezoekers van over de hele wereld. Tijdens SAIL wordt dat tastbaarder dan ooit: de zee verdeelt niet, maar verbindt ons.

In aanloop naar de editie van 2025 zette SAIL koers richting het inzetten van het SAIL platform voor positieve impact. Met veel aandacht werd gewerkt aan het realiseren van maatschappelijke meerwaarde op uiteenlopende thema's en aan het bouwen van een sterke community om deze doelen te bereiken. Met een sterke focus op duurzaamheid, inclusie en talentontwikkeling heeft SAIL gemeenschappen en sectoren met elkaar verbonden. We verlegden horizonnen, we voeren samen op koers en we versterkten wavemakers.

Dit impactrapport weerspiegelt de vooruitgang die we samen met onze partners hebben geboekt in het vormgeven van een toekomstbestendige en doelgerichte editie van SAIL. Het laat zien welke beweging we in gang hebben gezet en hoe het effect van de katalysator die we SAIL noemen, doorwerkt in stad, haven, regio en bij onze partners. We erkennen dat we ons einddoel nog niet hebben bereikt, maar we hebben koers gezet in de juiste richting.

We are all United by Waves.

EEN DRIEVOUDIG JUBILEUM DAT DE HARTEN VAN VELEN HEEFT VERWARMD. HET IS INSPIREREND DAT ZOVEEL 'WAVEMAKERS' SAIL MOGELIJK HEBBEN GEMAAKT EN HET EVENEMENT, ZOALS DIT IMPACTRAPPORT LAAT ZIEN, NAAR EEN HOGER NIVEAU HEBBEN GETILD.

MITRA VAN RAALTEN
Directeur-bestuurder, SAIL

DE KRACHT VAN SAIL LIGT IN ZIJN UNIEKE SAMENWERKINGEN EN NETWERK. PUBLIEKE INSTELLINGEN, BEDRIJVEN EN MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES HEBBEN HET EVENEMENT NIET ALLEEN MOGELIJK GEMAAKT, MAAR HET OOK SAMEN ONTWORPEN. OP DEZE MANIER IS SAIL UITGEGROEID TOT EEN LIVING LAB WAARIN PARTNERS SAMEN LEREN EN INNOVATIES ONTWIKKELEN DIE OOK LANG NA HET EVENEMENT HUN WAARDE BLIJVEN BEWIJZEN.

ROBERT VISSER
Directeur-bestuurder, SAIL

ER HING EEN ONGEKENDE SFEER IN DE STAD. MET SAIL LIET AMSTERDAM ZICH VAN HAAR ALLERBESTE KANT ZIEN.'

FEMKE HALSEMA

Burgemeester van Amsterdam

SAIL BRENGT MENSEN, OVERHEID, BEDRIJFSLEVEN EN DE MARITIEME SECTOR SAMEN, STIMULEERT DE LOKALE ECONOMIE, VERSTERKT INTERNATIONALE RELATIES EN INSPIREERT JONG EN OUD MET MARITIEME TRADITIES. SAIL IS HET TOONAANGEVENDE EVENEMENT DAT DE REGIO VERTEGENWOORDIGT EN BIJDRAAGT AAN TROTS, SAMENWERKING EN INNOVATIE.

ARTHUR VAN DIJK

Commissaris van de Koning van Noord-Holland

SAIL ZOU NIET MOGELIJK ZIJN ZONDER DE STEUN VAN EN SAMENWERKING MET ONZE GEWAARDEERDE PARTNERS.

Onze hosting partners, de gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam, maakten het mogelijk om de haven van Amsterdam te openen en miljoenen bezoekers te verwelkomen bij SAIL 2025.

Onze presenting partners leverden de volgende bijdragen: RTL ondersteunde het brede mediabereik van SAIL; Booking.com ondersteunde hackathons voor jonge professionals en sponsorde een concertavond; Heineken sponsorde een concertavond, bracht marketingwaarde en is mede-afzender van de Float-In; Sligro organiseerde een groot klantenevenement en verzorgde de hospitalityvloot; Tommy Hilfiger kleepte de vrijwilligers; Verpact ondersteunde afvalreductie met bulk-innameautomaten en de Float-In; Heren2 stelde kantoorruimte beschikbaar; en KPN zorgde voor de connectiviteit van het evenement.

Onze supporting partners leverden belangrijke bijdragen: Capgemini maakte het innovatieprogramma en de SAIL Summit mogelijk; Clifford Chance bood juridische ondersteuning; Damen opende haar werf voor duizenden bezoekers; de Provincie Noord-Holland ondersteunde communicatie en de programmalijnen duurzaamheid, inclusie en talentontwikkeling; en RAI

versterkte de toegankelijkheid voor bezoekers van buiten Amsterdam.

Contributing partners Bourgonje, BNext, CM.com, DVC, The Support Group, Stelz, JMT Management, MTD, Ocean, Randstad, Vaarvignet, Vattenfall en Waternet droegen bij aan een veilig, efficiënt en duurzaam evenement.

Samen met **onze social impact partners**, GVB, GGD, KPN Mooiste Contactfonds, HandicapNL, Superkracht en Hidden Disabilities Foundation, hebben we een SAIL gecreëerd waarin iedereen zich welkom voelde en kon deelnemen.

Onze suppliers, Compass Group, PD Solutions, GSES, Koninklijke Oostenrijk Groep, Meinders Catering, Webbers, Intersettle, Catering Culinaire en Menken, leveren essentiële diensten voor het evenement.

Tot slot danken we onze **familieleden** voor hun cruciale rol binnen SAIL: Port of Amsterdam, ROC van Amsterdam-Flevoland, Het Scheepvaartmuseum, Provincie Noord-Holland, de gemeenten Zaanstad, Beverwijk, Haarlemmermeer, Velsen en IJmuiden, Hogeschool Inholland, de Koninklijke Marine, de gemeente Amsterdam en het Watersportverbond.

ONZE PARTNERS

HOSTING PARTNERS

SUPPORTING PARTNERS

CONTRIBUTING PARTNERS

SOCIAL IMPACT PARTNERS

SUPPLIERS

FAMILY MEMBERS

01

BEPALEN VAN DE KOERS

BEPALEN VAN DE KOERS

Grootschalige evenementen zoals SAIL weerspiegelen de samenleving en fungeren als een krachtig living lab, waarin zowel uitdagingen als kansen zichtbaar worden in een tijd van klimaatverandering, ongelijkheid en polarisatie. Als netwerkorganisatie heeft SAIL, samen met haar essentiële partners, collectieve impact gecreëerd via haar drie programmalijnen. SAIL richt zich met de inzet van haar internationale platform en partners op duurzaamheid (SAIL Horizons), inclusie (SAIL Together) en talentontwikkeling (SAIL Talent). Met een sterke focus op community building en Partnerschappen voor de Doelen (SDG 17) heeft SAIL met meer dan 50 partners samengewerkt om de ambities binnen de drie programmalijnen te realiseren.

SAIL draait om verbinding: het evenement brengt scheepsbemanningen van over de hele wereld, bezoekers en de inwoners van Amsterdam samen. De ambitie is om een evenement te organiseren waar iedereen zich welkom voelt en op eigen wijze kan deelnemen.

Al meer dan tien jaar investeert SAIL daarnaast in toekomstige professionals. Via samenwerkingen met onderwijsinstellingen en praktijkgericht leren aan boord van Tall Ships krijgen jongeren de ruimte om hun

talenten te ontwikkelen en hun toekomst vorm te geven. Zo brachten jonge professionals binnen de SAIL Academy nieuwe ideeën in de organisatie, terwijl deelnemers aan #SAILHero het leven aan boord van een Tall Ship ervoeren en vaardigheden ontwikkelden die hen hun leven lang bijblijven.

Door gerichte acties om de productie van SAIL duurzamer te maken en de lancering van een innovatie- en kennisprogramma, heeft SAIL haar inzet voor duurzaamheid verder versterkt. Samen met partners werkte het evenement aan het verminderen van de CO₂-voetafdruk, het minimaliseren van afval en het testen van nieuwe manieren van werken. Hierbij fungeert SAIL als living lab om inzichten te genereren voor duurzamere steden en gemeenschappen.

De impact van de inspanningen van SAIL is echter voor het eerst in 2025 gemeten. Vanwege de omvang van het evenement, het unieke karakter en het ontbreken van eerdere data is het lastig om resultaten direct te beoordelen of te vergelijken met eerdere edities. Daarom presenteert dit impactrapport een eerste poging om een nulmeting voor SAIL 2025 vast te stellen, waarmee inzicht wordt gegeven in de huidige situatie en richting wordt geboden voor toekomstige ontwikkeling.

“DOOR DE SAMENWERKINGEN DIE VÓÓR EN TIJDENS SAIL TOT STAND KOMEN, WORDT KENNIS UITGEWISSELD, OOK MET REGIONALE PARTNERS. DE GEZAMENLIJKE DOELEN EN HET TEAMWORK ZORGEN VOOR STERKERE VERBINDINGEN TUSSEN ONS EN VERSCHILLENDE STAKEHOLDERS, DIE OP HUN BEURT OOK IN ANDERE PROJECTEN VAN WAARDE BLIJKEN TE ZIJN”

SHIRIT BRANDWIJK

Strategisch adviseur duurzaamheid,
Port of Amsterdam

02

OP WEG NAAR IMPACT

OP WEG NAAR IMPACT

2.1 MODEL VOOR VERANDERING

Om een strategische routekaart te formuleren richting de doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, inclusie en talentontwikkeling van SAIL, is het zogenaamde 'Theory of Change'-model gebruikt. De Theory of Change beschrijft hoe specifieke interventies naar verwachting verandering teweegbrengen en laat zien hoe input en activiteiten leiden tot output, uitkomsten en langetermijn impact.

Inputs: Middelen die de inspanningen van SAIL mogelijk maken, zoals de vloot, vrijwilligers, leveranciers, partners en innovatieve werkwijzen.

Activities: Kernactiviteiten zoals het stimuleren van plantaardig eten en het aanbieden van prikkelarme ruimtes voor bezoekers.

Outputs: Directe resultaten, zoals een bepaald percentage lokaal

ingekochte dranken en een verhoogde betrokkenheid van jonge professionals.

Outcomes: Middellangtermijneffecten, zoals lagere transportemissies en een toegankelijker en gastvrijer evenement voor alle typen bezoekers.

Impacts: Langetermijnbijdragen aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties.

Dit Theory of Change-model heeft de route van SAIL richting het maken van impact gedefinieerd, met als doel betekenisvolle milieu- en maatschappelijke impact te verankeren. **Omdat er geen kwantitatieve of kwalitatieve data beschikbaar was om de impact van de editie van 2015 en eerdere edities te onderbouwen, was het gebruik van dit model essentieel.**

2.2 DATAVERZAMELING

Gegrond in de Theory of Change heeft SAIL een benadering van gemengde methoden toegepast om impact te meten. Hierbij wordt benadrukt dat impact holistisch moet worden beoordeeld: door zowel positieve bijdragen te maximaliseren als negatieve effecten te identificeren en te verminderen. Samen met GSES* heeft SAIL doelen vastgesteld die deze balans weerspiegelen. De impactmeting is georganiseerd in drie categorieën:

Categorie 1: Beoordeling van de duurzaamheidsambities van partners met behulp van de GSES-metastandaard. Hierbij is een nulmeting vastgesteld over zes pijlers, gebaseerd op bestaande certificeringen (waaronder CSR, reductie van broeikasgassen en biodiversiteit) en gekoppeld aan de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties.

Categorie 2: Meten van de impact van initiatieven en projecten op eventniveau binnen de domeinen Duurzaamheid, Inclusie en Talentontwikkeling, op basis van vooraf gedefinieerde doelstellingen.

Categorie 3: Narratieve analyse van innovatieprojecten en hun bijdrage aan de Sustainable Development Goals.

**Global Sustainable Enterprise System (GSES): een organisatie die instellingen ondersteunt bij het meten, managen en verbeteren van hun duurzaamheidsprestaties.*

“DUURZAAMHEID BEGINT MET DE MOED OM NAAR JE EIGEN IMPACT TE KIJKEN EN DAAR VERANTWOORDELIJKHEID VOOR TE NEMEN. DOOR TRANSPARANT TE METEN EN CONTINU TE VERBETEREN, ZET SAIL EEN NIEUWE STANDAARD VOOR EVENEMENTEN WERELDWIJD. BIJ GSES ZIJN WE ER TROTS OP OM DEZE BEWEGING TE HEBBEN ONDERSTEUND.”

KELLY RUIGROK
CEO, GSES

SAIL heeft ambitieuze, kwantificeerbare doelen geformuleerd, die niet worden gezien als eindpunten, maar als mijlpalen in een voortdurende ontwikkeling binnen alle drie de programmalijnen. Hiervoor is gebruikgemaakt van bestaande (inter)nationale standaarden, eerdere edities van SAIL en ervaringen van partners en/of andere evenementen.

SAIL HORIZONS

ENERGIE

100% gebruik van groene energie voor de productie van het evenement (exclusief mobiliteit en nautisch transport).

MATERIAAL

60% van de aangeschafte materialen zijn van gerecyclede aard of zijn te recyclen/biobased; 85% van de materialen voor het evenement zijn na afloop hoogwaardig gerecycled.

MOBILITEIT

90% duurzame vervoersopties gebruikt door bezoekers; 50% duurzaam vervoer voor transport op locatie; 80% van de vloot gebruikt HVO100.

FOOD & BEVERAGE

Maximale footprint van 1kg CO₂ per gerecht (0.5 kg in 2030); tenminste 50% van de dranken is geproduceerd in Nederland.

WATER

Het minimaliseren van schoon drinkwater gebruik door het waar mogelijk vervangen door oppervlaktewater, toepassen van waterbesparende systemen en lokale waterfilteringsystemen.

Om de prestaties te monitoren heeft SAIL kwantitatieve indicatoren ontwikkeld en data verzameld in nauwe samenwerking met coördinatoren, interne teams en externe leveranciers binnen de domeinen energie, materialen, mobiliteit, voedsel & dranken en water.

Door onze doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, inclusie en talentontwikkeling te formuleren op basis van onder andere de duurzaamheidsladder Evenementen van Green Events, inzichten van partners en leveranciers. Door daarnaast onze doelstellingen te meten aan die van de gemeente en andere overheidsinstanties, hebben we de meest impactvolle route vooruit bepaald.

SAIL TOGETHER

DEELNAME VOOR IEDEREEN MOGELIJK MAKEN TIJDENS SAIL, INCLUSIEF JONGERE DOELGROEPEN. DAARNAAST WORDT ER TOEGEWERKT NAAR EEN EVENEMENT, CULTUREEL PROGRAMMA EN PARTNERECOSYSTEEM DIE DE DIVERSITEIT VAN DE STAD AMSTERDAM WEERSPIEGELEN.

SAIL TALENT

2.5K

DEELNEMERS

via de SAIL Academy in aanloop naar en tijdens SAIL 2025.

350

DEELNEMERS

aan #SAILHero

2.3 ONTWIKKELING EN ONDERBOUWING

Effectieve impactmeting begint met vroege betrokkenheid van stakeholders, met name binnen een complex leveranciersnetwerk. De aanpak van SAIL volgde daarom drie stappen:

1. Het definiëren en afbakenen van metingen in lijn met de programmaliijnen en doelstellingen.
2. Het betrekken van leveranciers en partners om consistente data te verzamelen.
3. Het samenvoegen en analyseren van data voor het berekenen van de CO₂-voetafdruk en het beoordelen van prestaties.

Leveranciersdata werd verzameld via gestandaardiseerde templates en omgezet naar materiaalgebruik, energieverbruik en CO₂-uitstoot met behulp van erkende emissiefactoren. On-site data, zoals bezoekersaantallen, werd verzameld door vrijwilligers, terwijl enquêtes en interviews kwalitatieve inzichten opleverden.

Daarnaast werd onafhankelijke auditing toegepast door de vooraf vastgestelde doelen en afspraken met leveranciers en partners te vergelijken met de daadwerkelijke situatie tijdens en na het evenement. Bewijsmateriaal werd verzameld door een team van Green Guards en een onafhankelijke auditor.

FEITEN EN CIJFERS →

Samen vormde deze data de basis voor zowel de berekening van de CO₂-uitstoot als de evaluatie van de voortgang op de doelstellingen binnen inclusie en talentontwikkeling. De resulterende nulmeting dient nu als leerframework om verbetering te sturen in toekomstige edities. Door inzichten transparant te delen, wil SAIL niet alleen binnen de eigen organisatie leren, maar ook bij partners, gemeenten en de bredere evenementensector.

BEZOEKERS

2.5M

MEDIA
BEREIK

3.15B

ECONOMISCHE
IMPACT

€120M+

ONMISBARE
PARTNERS

50+

TALL
SHIPS

45

NEDERLANDS VAREND
ERFGOEDSCHEPEN

650

NEDERLANDSE
ZEILSCHEPEN

120

INNOVATIEVE
SCHEPEN

15

SCHEPEN
KONINKLIJKE MARINE

3

NATIONALITEITEN GEREPRESENTEERD
DOOR BEMANNINGEN

150

PRIVÉ
VAARTUIGEN

10K+

SAIL
VRIJWILLIGERS

2.5K

JONGE
TALENTEN

4.4K

DEELNEMERS IN SAIL
TOGETHER VAARTOCHTEN

5.4K

DEELNEMERS SAIL
KIDS CLUB

15.5K

VAARTOCHTEN
EN TICKETS

125K

DEELNEMERS SAIL
SUMMIT

250

DEELNEMERS SAIL
DIALOGUES

120

ZAKELIJKE
VAARARRANGEMENTEN

40K

ZAKELIJKE DEELNEMERS
SAIL HORIZONS
BACKSTAGE TOURS

150

Om de tevredenheid van onze bezoekers te meten, is een vragenlijst afgenomen onder 2.482 respondenten (waarvan 22% woonachtig is in Amsterdam, 21% in de Metropoolregio Amsterdam en 57% in andere delen van Nederland). De gemiddelde waardering van het evenement bedroeg ...

8.8/10

(een zeer indrukwekkend resultaat voor een vrij toegankelijk evenement). Geen van de afzonderlijke beoordeelde aspecten van het evenement scoorde lager dan een 8.2/10 en een brede mix van representatieve leeftijdsgroepen beoordeelde en bezocht SAIL.

93%

vond dat SAIL een bijzondere sfeer in de stad creëerde

91%

vond dat het evenement Amsterdam op een unieke manier heeft laten zien

90%

voelde zich veilig en vrij om zichzelf te zijn

50%

heeft nieuwe mensen ontmoet

92%

waardeerde dat SAIL plaatsvindt in Amsterdam

80%

gaf aan trots te zijn dat SAIL in de hoofdstad wordt georganiseerd

83%

voelde zich thuis tijdens hun bezoek

SAIL TOGETHER

03

SAIL TOGETHER

Inclusie en diversiteit waren belangrijke prioriteiten voor SAIL 2025. Door nauw samen te werken met de social impact partners, HandicapNL*, GGD*, GVB*, KPN Mooiste Contactfonds*, Superkracht* en Hidden Disabilities Sunflower*, heeft SAIL de mogelijkheid om deel te nemen aan en te profiteren van het evenement verbreed. De samenwerkingen met de social impact partners hebben de ambitie vertaald naar tastbare impact. In de volgende hoofdstukken worden de geïmplementeerde projecten en de gemeten impact daarvan gepresenteerd. Daarnaast is er een divers en inclusief cultureel programma ontwikkeld om verschillende doelgroepen te bereiken. De initiatieven in dit hoofdstuk dragen bij aan SDG 10 (Ongelijkheid verminderen), SDG 11 (Duurzame steden en gemeenschappen) en SDG 16 (Vrede, justitie en sterke instituties).

3.1 SITDOWN CAFÉ

Waar SAIL staat

SAIL streefde ernaar verder te gaan dan fysieke toegankelijkheid en actief sociale inclusie te bevorderen. Het doel was om gastvrije publieke ruimtes te creëren waar bezoekers op hun eigen manier konden deelnemen, sociale drempels te verlagen en verbinding te stimuleren.

Making Waves

Samen met HandicapNL en Buutvrij organiseerde SAIL het Sitdown Café: een modulaire, inclusieve ruimte waar mensen met en zonder beperking elkaar konden ontmoeten, dansen en verbinden. Met voorzieningen zoals een bar op rolstoelhoogte, menukaarten in braille en een team met gemengde (fysieke en mentale) vaardigheden verwelkomde het café 2.400–2.800 bezoekers in 32 uur, terwijl nog veel meer mensen vanaf de zijlijn deelnamen en betrokken waren. Van deze bezoekers had ongeveer 10% een zichtbare beperking, dicht bij een realistische representatie van de maatschappij.

Bezoekers waardeerden de ervaring met een 9,4/10. Het Sitdown Café liet zien dat betekenisvolle inclusie mogelijk is, ook wanneer volledige toegankelijkheid in publieke ruimte niet altijd kan worden gegarandeerd, en zette een nieuwe benchmark voor inclusie als uitgangspunt van evenementen. Belangrijke lessen over vroege opstart van de samenwerking en inzet op gedwongen communicatie worden meegenomen in het programma Toegankelijke Festivals van HandicapNL.

*HandicapNL: Nederlandse non-profitorganisatie die zich inzet voor inclusie en toegankelijkheid voor mensen met een beperking.

*GGD: Gemeentelijke Gezondheidsdienst

*GVB: openbaar vervoersbedrijf van Amsterdam.

*KPN Mooiste Contactfonds: sociaal fonds van KPN dat verbinding en sociale inclusie ondersteunt.

*Superkracht: Nederlands initiatief dat organisaties ondersteunt bij het betrekken van vrijwilligers met een mentale of fysieke beperking.

*Hidden Disabilities Sunflower: internationaal programma dat bewustwording creëert voor niet-zichtbare beperkingen.

“SAIL LIET ZIEN DAT HET MOGELIJK IS: EEN VERBINDEND FEEST WAARIN IEDEREEN ZICH WELKOM VOELT! HET SITDOWN CAFÉ WERD DE MEEST GEZELLIGE PLEK, WAAR ALLE BEZOEKERS SAMEN EN OP GELIJKE VOET KONDEN GENIETEN.”

EVA EIKHOUT

Ambassadeur, SAIL Together

3.2 SAIL TOGETHER VAARTOCHTEN

Waar SAIL staat

SAIL brengt mensen samen, maar toegang tot de meest iconische ervaring, het beleven van SAIL vanaf het water, is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Sinds 2015 bieden de SAIL Together vaartochten hier een uitkomst in door inclusieve vaarervaringen mogelijk te maken voor mensen die anders uitgesloten zouden kunnen worden.

In 2025 is dit initiatief, in samenwerking met het KPN Mooiste Contactfonds, aanzienlijk uitgebreid en is een breder en diverser publiek bereikt, waaronder gezinnen in armoede, mensen met een beperking, LGBTQ+-senioren, vluchtelingen en mensen die dak- of thuisloos zijn.

Making Waves

Via de SAIL Together-boottochten hebben 5.400 bezoekers uit 54 maatschappelijke organisaties SAIL vanaf het water beleefd, ondersteund door meer dan 600 KPN-vrijwilligers. Het initiatief onderstreept de kracht van maatschappelijk vrijwilligerswerk door medewerkers van partners en laat zien hoe inclusie op natuurlijke wijze onderdeel kan zijn van grootschalige publieke evenementen.

Vooruitkijkend verschuift de focus van schaal naar blijvende impact, waarbij vervolgonderzoek de emotionele en sociale waarde voor zowel bezoekers als vrijwilligers in kaart brengt. Zo wordt geborgd dat het gevoel van verbinding dat tijdens SAIL ontstaat, ook na het evenement blijft voortbestaan.

3.3 PRIKKELARME RUIMTES

Waar SAIL staat

In aanloop naar SAIL 2025 adviseerde HandicapNL over praktische toegankelijkheidsmaatregelen, variërend van rolstoeltoegankelijke toiletten tot voorzieningen waarmee bezoekers het evenement op hun eigen manier konden ervaren. Samen besteedden SAIL en HandicapNL specifieke aandacht aan bezoekers die baat hebben bij momenten van rust, zoals ouderen of mensen met een neurodivers profiel. Voor velen kunnen grootschalige evenementen namelijk snel overweldigend worden.

Making Waves

Om hierin te voorzien zijn bij SAIL 2025 vier prikkelarme rustruimtes ingericht, bemand door getrainde vrijwilligers van HandicapNL. Deze ruimtes boden bezoekers een plek om te pauzeren en op adem te komen, waardoor zij langer konden blijven en het evenement op een meer ontspannen manier konden beleven. De expertise van HandicapNL zorgde ervoor dat de ruimtes niet alleen toegankelijk en bemensd waren, maar ook daadwerkelijk rustgevend in inrichting en sfeer.

Het creëren van stille ruimtes binnen een druk, grootschalig evenement bracht uitdagingen met zich mee, met name op het gebied van zichtbaarheid en ruimtelijke inpassing. Voor toekomstige edities kunnen duidelijkere communicatie en betere bewegwijzering op locatie de toegankelijkheid verder verbeteren.

Zowel SAIL als HandicapNL zien de prikkelarme rustruimtes als een waardevolle toevoeging. Ze laten zien dat toegankelijkheid niet alleen draait om fysieke bereikbaarheid, maar ook om comfort en welzijn, en dat juist ook midden in een levendig evenement momenten van rust een betekenisvol verschil kunnen maken.

3.4 SOCIAAL-EMOTIONELE VEILIGHEID

Waar SAIL staat

Grootschalige publieksevenementen in de openbare ruimte brengen specifieke uitdagingen met zich mee op het gebied van sociale en emotionele veiligheid. Bezoekers kunnen te maken krijgen met ongewenst gedrag, conflicten, of simpelweg behoefte hebben aan een moment van rust of een gesprek met iemand. Omdat SAIL plaatsvindt in de publieke ruimte, dynamisch en onvoorspelbaar, vraagt het bieden van passende zorg om een andere aanpak. Om de emotionele veiligheid te versterken, werkte SAIL samen met de GGD.

Making Waves

In samenwerking met de GGD introduceerde SAIL de Anker Teams: getrainde medewerkers die laagdrempelig ondersteuning bieden, zorgen kunnen signaleren of een gesprek kunnen aangaan. Hun menselijke aanwezigheid vormde een aanvulling op beveiliging en eerste hulp, en voegde een extra laag van sociale veiligheid toe. Dit was de eerste keer dat Anker Teams werden ingezet bij een vrijtoegankelijk evenement. De pilot met duidelijke rollen en nauwe afstemming met veiligheids- en medische diensten leverde waardevolle inzichten op voor het verbeteren van sociale veiligheid bij grootschalige evenementen en in andere publieke ruimtes.

De GGD zette zeven teams in, waarvan vijf stationair en twee mobiel, ondersteund door circa 100 medewerkers. Uiteindelijk is er slechts één incident gemeld. De zichtbaarheid van de teams droegen bij aan een verhoogd

gevoel van veiligheid en vertrouwen onder bezoekers, crew en vrijwilligers. Zij boden eerste opvang en verwezen door naar partners zoals de politie, de prikkelarme rustruimtes van HandicapNL en, waar nodig, het Centrum Seksueel Geweld van de GGD. Voor de GGD fungeerde SAIL als leeromgeving voor de integratie van publieke gezondheid in drukbezochte omgevingen. Belangrijke lessen waren onder meer het belang van vroegtijdige afstemming, duidelijkere zichtbaarheid en bewegwijzering, en voldoende capaciteit op locatie. Vooruitkijkend bieden evenementen zoals SAIL sterke kansen om zorg, veiligheid en publieke gezondheid structureel te verankeren in het dagelijks publieke leven, en zo inclusieve en veerkrachtige gemeenschappen te versterken.

3.5 IEDEREEN AAN BOORD

Waar SAIL staat

SAIL streeft ernaar een evenement te zijn voor iedereen, maar dat is alleen mogelijk wanneer mensen het evenementgebied ook daadwerkelijk kunnen bereiken. Omdat openbaar vervoer essentieel is voor het verplaatsen door de stad en het evenementgebied, werkte SAIL samen met GVB, de Amsterdamse openbaarvervoersmaatschappij, om de toegankelijkheid en inclusiviteit voor crew, vrijwilligers en bezoekers te verbeteren.

Making Waves

Als openbaarvervoermaatschappij van Amsterdam speelde GVB een cruciale rol tijdens SAIL 2025. Met naar schatting 500.000 reizigersbewegingen per dag vormde GVB de

ruggengraat van duurzame mobiliteit. De langdurige samenwerking tussen SAIL en GVB weerspiegelt een gedeelde ambitie op het gebied van toegankelijkheid en duurzaamheid.

Om emissiearm reizen te stimuleren werden 12.000 gratis lokale reispassen verstrekt aan medewerkers, crew en vrijwilligers. Het daadwerkelijke gebruik bleef beperkt tot 5.570 geregistreerde ritten. Mogelijke verklaringen hiervoor zijn onder meer dat vrijwilligers die in Amsterdam wonen vaak kozen voor lopen of fietsen, dat op sommige locaties eenvoudig parkeren beschikbaar was, of dat gebruik van gratis veerponten niet werd geregistreerd doordat er geen daarvoor betaling nodig is.

Daarnaast verkenden SAIL en GVB de mogelijkheid van gereduceerde tarieven voor Stadspashouders. Een Stadspas is een gemeentelijke pas die inwoners met een lager inkomen korting en voordelen biedt op lokale diensten en activiteiten. Door tijdsbeperkingen is dit niet gerealiseerd, maar het blijft een veelbelovende kans voor toekomstige edities. Vroegtijdigere planning en duidelijkere communicatie kunnen de benutting van zowel reispassen als inclusieve maatregelen aanzienlijk vergroten.

De betrokkenheid van GVB bij SAIL 2025 laat zien hoe mobiliteitsaanbieders niet alleen de logistiek van een evenement bepalen, maar ook een belangrijke rol spelen in de duurzaamheid, toegankelijkheid en inclusiviteit van grote culturele evenementen in de stad.

3.6 SAIL VAN EN VOOR IEDEREEN

Waar SAIL staat

In 2025 heeft SAIL de focus op inclusie verder versterkt en heeft de mogelijkheid om deel te nemen aan en te profiteren van het evenement verbreed. Als groot publiek platform nam SAIL haar sociale verantwoordelijkheid serieus door het culturele programma in te zetten om het gesprek te stimuleren over diversiteit, ongelijkheid en gedeelde geschiedenis, waaronder het koloniale en slavernijverleden van Nederland. Daarnaast richtte het evenement zich op het diverser maken van een groep mensen die onmisbaar is voor SAIL: de vele vrijwilligers die het evenement mogelijk maken.

Making Waves

Via samenwerkingen creëerde SAIL tastbare mogelijkheden voor toegankelijkheid, diversiteit in de arbeidsmarkt en gelijke deelname. Het evenement zou niet mogelijk zijn geweest zonder de inzet van 2.500 vrijwilligers, die het hart van SAIL vormden.

Om mensen met niet-zichtbare beperkingen beter te ondersteunen, werkte SAIL samen met de Hidden Disabilities Sunflower. In totaal werden 4.500 zonnebloempins gedragen door vrijwilligers en crew, ondersteund door trainingsvideo's om bewustwording te vergroten en inclusieve interactie te stimuleren. Ambassadeur van SAIL Together, Eva Eikhout, versterkte deze boodschap als Wavemaker, terwijl het Sitdown Café en de prikkelarme rustruimtes zorgden voor rustige en toegankelijke plekken.

Het culturele programma van SAIL werd verbreed voorbij het maritieme erfgoed en de schepen van SAIL 2025, met als doel jongere en meer diverse doelgroepen te bereiken:

Een groot drijvend kunstwerk van **Jimmy Nelson** vierde de culturele achtergronden van de bezoekende Tall Ships en verbond Amsterdam met de wereld.

Armazoen, een cinematografische installatie, nodigde uit tot reflectie en dialoog over de trans-Atlantische slavernij.

Het programma **Changing Currents** in samenwerking met de Melkweg en Het Scheepvaartmuseum, verkende erfgoed en historische verhalen.

Het Scheepvaartmuseum opende tijdens SAIL gratis de deuren en verwelkomde **29.000 bezoekers**.

Voor het eerst bevatte het crewboek een roze pagina waarin de acceptatie van queer gemeenschappen in Amsterdam werd belicht.

De **SAIL Kids Club** maakte het mogelijk dat **15.500 kinderen** op een veilige en laagdrempelige manier kennismaakten met watersporten.

JIMMY NELSON

Gerenommeerd kunstenaar
& fotograaf

“SAIL IS EEN EERBETOON AAN REIZEN, TOEVLUCHT EN CULTURELE UITWIJSELING. MET MIJN KUNSTWERK WAVES AROUND THE WORLD VOELDE IK ME VEREERD OM KRACHTIGE, GROOTSCHALIGE PORTRETTELEN BIJ TE DRAGEN: EEN ODE AAN ALLE CULTUREN DIE AMSTERDAM TIJDENS SAIL 2025 HEEFT VERWELKOMD.”

SAIL 2025 heeft duidelijke vooruitgang geboekt in het verankeren van diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie in het ontwerp van het evenement, samenwerkingen en vrijwilligerswerk. Toekomstige edities kunnen hierop voortbouwen door gereserveerde budgetten toe te wijzen, de bewustwording en communicatie te versterken en de meting te verbeteren via gerichte enquêtes en bezoekersfeedback, zodat SAIL daadwerkelijk een evenement voor iedereen blijft.

SAIL TALENT

04

SAIL TALENT

SAIL is meer dan een plek om te verbinden. Het is een leeromgeving. Het organiseren van een evenement van deze schaal vraagt om veel verschillende disciplines, vergelijkbaar met het bouwen van een stad. Door samen te werken met studenten en young professionals ontwikkelt SAIL al meer dan tien jaar talent, terwijl het hen verbindt met de transformerende kracht van de zee.

“TIJDENS HET PRACHTIGE EVENEMENT SAIL BUNDELEN PRAKTIJKGERICHTE- EN THEORETISCHE STUDENTEN HUN KRACHTEN. ZIJ KUNNEN HUN VAARDIGHEDEN ONTWIKKELEN EN MAKEN DEEL UIT VAN EEN GROOT EVENEMENT WAAR SAAMHORIGHEID EN VERBINDING CENTRAAL STAAN. ER IS GEEN BETERE PRAKTIJKLEERERVARING VOOR JONG TALENT DAN DIT.”

BEA BECHT

Hogeschool Inholland

4.1 SAIL ACADEMY

Waar SAIL staat

Sinds de oprichting van de SAIL Academy in 2014 zijn meer dan **4.400 jonge professionals** betrokken geweest bij de organisatie van SAIL. Daarbij is de kloof tussen onderwijs en praktijk overbrugd door studenten direct te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van SAIL. Via stages, hackathons en curriculumgebonden projecten in samenwerking met zowel praktijk- als theoretische onderwijsinstellingen doen studenten praktijkervaring op tijdens een van de grootste maritieme evenementen ter wereld, terwijl zij tegelijkertijd nieuwe ideeën en perspectieven inbrengen.

In nauwe samenwerking met onderwijspartners Hogeschool Inholland en ROC van Amsterdam-Flevoland namen studenten uit uiteenlopende disciplines deel aan de voorbereiding en uitvoering van SAIL 2025. Geen enkele discipline was te onconventioneel om bij SAIL betrokken te zijn. Voor SAIL versterkte deze samenwerking creativiteit en innovatie. Voor studenten bood het een dynamische leeromgeving op internationale schaal.

Making Waves

In de aanloop naar SAIL 2025 zijn 2.800 jonge talenten betrokken geweest via de SAIL Academy, waarbij zij hebben bijgedragen aan onder andere operations, communicatie, inclusie en duurzaamheid. Tijdens SAIL 2025 hebben 500 studenten bijgedragen.

Een enquête onder 75 studenten na het evenement liet sterke leerresultaten zien:

74%

Gaf aan significant te zijn verbeterd in samenwerken

65%

Is verbeterd in het omgaan met werkdruk en het prioriteren van werk

77%

Leerde feedback effectiever toe te passen, terwijl velen hun communicatie- en presentatievaardigheden versterkten.

Studenten waardeerden het werken onder druk, het managen van complexe projecten en het samenwerken in diverse teams, vaardigheden die direct toepasbaar zijn in het professionele leven. Hoewel de gemiddelde algemene beoordeling van de ervaring een 6,5/10 was, gaf bijna 60% aan dat het hen hielp beter te begrijpen hoe academische kennis in de praktijk wordt toegepast, en zag 40% duidelijke waarde voor hun toekomstige studie of carrière.

De SAIL Academy bleek een krachtige leeromgeving, waarin verantwoordelijkheid, teamwork en professioneel zelfvertrouwen werden gestimuleerd. Sommige studenten gaven aan dat de korte projecttijd beperkte ruimte liet voor diepere betrokkenheid, een belangrijke les voor toekomstige edities. Naast de Academy zelf zorgde SAIL 2025 ook elders voor impact: 1.600 nieuwe rekruten registreerden zich tijdens het evenement bij de Koninklijke Marine na hun bezoek aan SAIL, wat een belangrijk succes markeert voor maritieme talentontwikkeling.

4.2 #SAILHERO

Waar SAIL staat

Om de transformatieve ervaring van het leven op zee te delen met jongeren die op zoek zijn naar persoonlijke groei, lanceerde SAIL **#SAILHero**. Tijdens tiendaagse vaartochten aan boord van Nederlands Tall Ship de IRIS werden deelnemers volwaardige bemanningsleden: zij stonden wacht, kookten, hesen de zeilen en schrobden het dek. Op zee telt iedereen. Verantwoordelijkheid wordt gedeeld en niemand kan gemist worden.

Onder begeleiding van ervaren coaches en de vaste bemanning van het schip leerden deelnemers angsten te overwinnen, grenzen te verleggen en zelfvertrouwen op te bouwen. De combinatie van praktisch teamwork en persoonlijke coaching zorgde ervoor dat velen aan wal terugkeerden met meer zelfvertrouwen, sterkere sociale vaardigheden en een hernieuwd gevoel van richting.

Met steun van Stichting Janivo, VSBfonds, de Koninklijke Marine, de Provincie Noord-Holland en Fonds21 liet #SAILHero zien hoe de zee zowel een klaslokaal als een spiegel kan zijn die jongeren nieuwe inzichten, blijvende verbindingen en een fris perspectief op het leven biedt.

Making Waves

De impact van #SAILHero is gemeten via deelnemersenquête's en observaties van coaches na elke vaartocht, waarbij zowel tastbare resultaten als persoonlijke groei worden vastgelegd.

Deelnemers stappen aan boord met duidelijke, vaak diep persoonlijke doelen: verantwoordelijkheid nemen, hun stem laten horen, angsten overwinnen, gewoontes doorbreken of zelfvertrouwen opbouwen. Voor velen draait de reis om het verlaten van hun comfortzone en het ontdekken van nieuwe kwaliteiten.

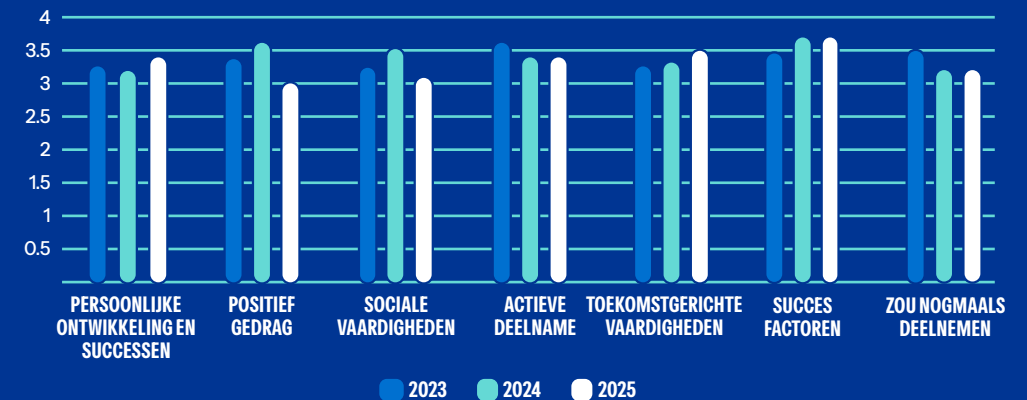
Tussen 2023 en 2025 namen 150 jongeren deel aan #SAILHero tijdens meerdere vaartochten (40 in 2023, 60 in 2024 en 50 in 2025). Hoewel financiële beperkingen verhinderden dat de oorspronkelijke ambitie van 350 deelnemers werd behaald, keerde iedere #SAILHero veranderd terug. Zelfevaluaties na de vaart, op een schaal van 1-4, laten ontwikkeling zien op het gebied van persoonlijke groei, gedrag, sociale vaardigheden en toekomstoriëntatie.

Over het geheel genomen tonen de zelfevaluaties van de 150 #SAILHero deelnemers een zeer positieve ervaring. Deelnemers ontwikkelden nieuwe vaardigheden, versterkten hun sociale competenties en kregen handvatten die hun toekomst ondersteunen. Het programma stimuleerde persoonlijke groei, blijvende herinneringen en sterke nieuwe vriendschappen.

Vooruitkijkend onderzoekt SAIL een #SAILHero 2.0: een volgende stap waarin de kracht van zee en zeilen verder wordt benut, gecombineerd met intensievere nazorg aan wal om de opgedane groei duurzaam te verankeren.

GEMIDDELDE BEOORDELING DEELNEMER: #SAILHERO

“HET WAS EEN FANTASTISCHE REIS WAARIN IK VEEL HEB GELEERD EN INTERESSE HEB ONTWIKKELD IN ZEILEN. IK ZOU GRAAG VRIJWILLIGER WILLEN ZIJN OP ZO’N REIS OF ZELFS OPNIEUW DEELNEMEN.”

ANONIEME
Deelnemer

SAIL HORIZONS

SAIL HORIZONS

Om de kracht van SAIL 2025 te benutten en bij te dragen aan de duurzaamheidsuitdagingen waar Nederland, Amsterdam en daarbuiten voor staan, ontwikkelde SAIL een speciaal duurzaamheidsprogramma: SAIL Horizons.

In samenwerking met de innovatiepartners Gemeente Amsterdam, de Provincie Noord-Holland en Capgemini zijn de volgende initiatieven gerealiseerd:

1. Een duurzamere productie, gericht op het verminderen van CO₂-uitstoot en het minimaliseren van afval.

2. Een innovatieprogramma rond zes thema's: water, energie, datagedreven eventmanagement, mobiliteit, materiaal en food & beverage. Met het innovatieprogramma positioneerde SAIL zich samen met publieke en private partners als living lab. De focus lag op het implementeren en testen van oplossingen binnen het evenement wat relevante kennis opleverde voor partners in hun verduurzamingsopgave.

3. Een kennisprogramma, waaronder twee dialoogsessies voorafgaand aan SAIL en een summit tijdens het evenement, gericht op het versterken van het ecosysteem van SAIL en het delen van kennis over duurzaamheid en innovatie binnen alle lagen van samenwerking.

4. SAIL Horizons, een inspirerende buitenexpositie over duurzaamheid en innovatie voor bezoekers en partners tijdens SAIL 2025.

5. Backstage tours voor partners en internationale delegaties, waarin verduurzamingsinterventies en innovaties werden getoond.

6. Dit impactrapport, waarin resultaten en geleerde lessen uit alle drie de programmalijnen worden gedeeld.

Het volgende hoofdstuk beschrijft de eerste CO₂-impactmeting van SAIL middels een carbon hotspot-analyse. De rest van het hoofdstuk beschrijft de belangrijkste inzichten uit de duurzame productiemaatregelen en geteste innovaties.

5.1 CO₂ IMPACT | ONZE CARBON HOTSPOT-ANALYSE

SAIL 2025 bracht miljoenen bezoekers, meer dan 10.000 schepen en een breed scala aan programma- en hospitality-activiteiten samen. Om de milieu-impact van dit grootschalige meerdaagse evenement inzichtelijk te maken, is een CO₂-voetafdrukanalyse uitgevoerd over alle belangrijke operationele domeinen. De analyse omvat zowel directe als indirecte emissies afkomstig van mobiliteit, energie, water, food & beverage, materialen en afval, nautische activiteiten en geselecteerde impactvolle programmaonderdelen.

Tijdens het verzamelen van data voor de CO₂-voetafdrukanalyse liep SAIL tegen verschillende uitdagingen aan. Door de omvang en het openbaar toegankelijke karakter van het evenement, het ontbreken van een vergelijkbaar evenement voor extrapolatie, de betrokkenheid van honderden (sub)leveranciers en de hoge mate van complexiteit die komt kijken bij de organisatie van het evenement, heeft deze eerste poging om de CO₂-voetafdruk van SAIL te meten nog niet geleid tot een volledig allesomvattend overzicht.

Zie paragraaf 6.4 voor onze overwegingen en een analyse van de ontbrekende data. De data die we wel hebben kunnen verzamelen en analyseren, heeft geleid tot een hotspotanalyse die inzicht geeft in de onderdelen van de SAIL-organisatie waar de meeste CO₂-uitstoot mee gemoeid gaat. Deze inzichten vormen, samen met de lessen die tijdens het meetproces zijn opgedaan, belangrijke input voor de ontwikkeling van de duurzaamheidsstrategie richting 2030.

Daarnaast zijn de lessen uit dit proces ook relevant voor de gehele evenementensector, havens, gemeenten en overheidsorganisaties.

“DE KENNIS DIE SAIL EN DE GEMEENTE AMSTERDAM HEBBEN OPGEDAAN DOOR INNOVATIEVE OPLOSSINGEN TE IMPLEMENTEREN IN DE VOORBEREIDING OP EN TIJDENS HET EVENEMENT, LEVERT BELANGRIJKE WAARDE OP BIJ HET VERKENNEN VAN HOE DEZE INNOVATIES KUNNEN BIJDRAGEN AAN EEN DUURZAMERE TOEKOMST VOOR DE STAD.”

MINOUCHE CRAMER

Hoofd innovatie,
Gemeente Amsterdam

De totale berekende CO₂-voetafdruk van SAIL 2025 bedraagt 13.618 ton CO₂, gebaseerd op alle emissiebronnen waarvoor op het moment van rapporteren data beschikbaar en verifieerbaar was.

Bezoekersmobiliteit is veruit de grootste uitstootbron. Met **2,5 miljoen bezoekers** zorgde reizen van en naar het evenement voor **12.424 ton CO₂**, voornamelijk door autogebruik en openbaar vervoer. Deze schattingen zijn gebaseerd op modellering met behulp van de SAIL Reissuggestie tool, waarin postcodes, vervoersmodaliteiten en reisafstanden zijn gemeten.

Nautische mobiliteit vormde de op één-na-grootste uitstootbron, met **572 ton CO₂**, gebaseerd op gerapporteerde en gecorrigeerde brandstofdata, waaronder zowel diesel als HVO100 voor verschillende scheepscategorieën.

Food & beverage droeg **471,7 ton CO₂** bij. Dit omvat publieke catering (deels gebaseerd op extrapolatie vanwege onvolledige rapportages), B2B-hospitality, crewcatering en dranken. Publieke catering vertegenwoordigt het grootste aandeel binnen deze categorie en kent tevens de grootste mate van onzekerheid.

Materialen en afval waren samen verantwoordelijk voor **127,6 ton CO₂**, bestaande uit **83,68 ton CO₂** afkomstig van merchandise, signing en event dressing, en **43,9 ton CO₂** uit afvalverwerking. In totaal werd 146 ton afval gemeten, verdeeld over verschillende materiaalstromen en verwerkingsmethoden.

Programma-onderdelen, specifiek het vuurwerk en de fly-over van vliegtuigen van de Koninklijke Luchtmacht, voegden **47,6 ton CO₂** toe — een relatief kleine, maar emissie-intensieve bijdrage.

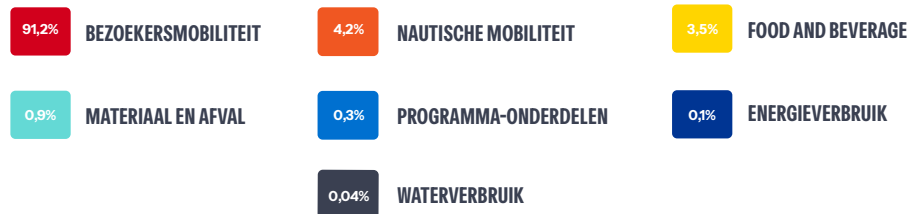
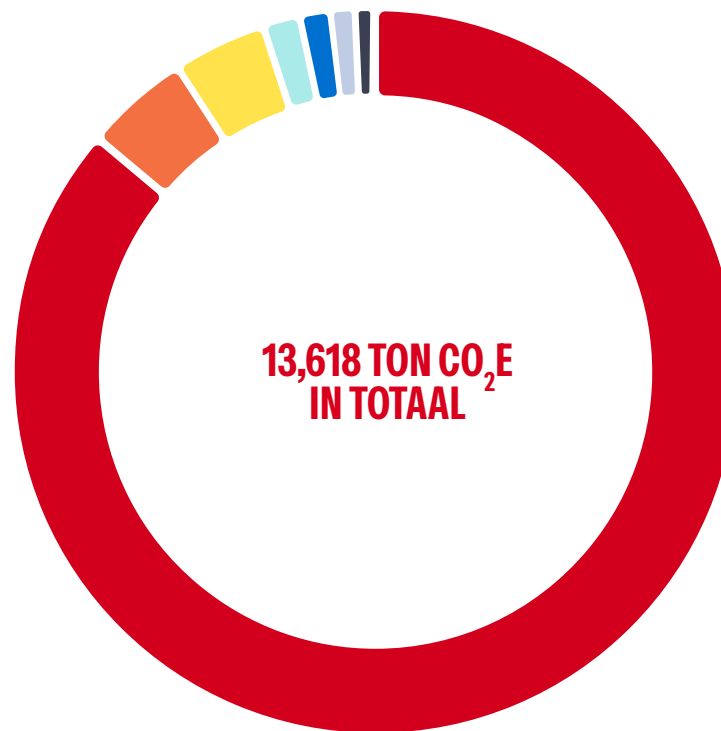
Het energieverbruik resulteerde in **9,259 ton CO₂**, voornamelijk afkomstig van HVO100 dat werd gebruikt in generatoren en de SAIL Villages. Elektriciteit vanuit netaansluitingen en walstroom werd volledig gedekt door Garanties van Oorsprong en is daarom als emissievrije energievoorziening meegerekend.

Waterverbruik, waaronder drinkwater, grijs water en water in flessen, was verantwoordelijk voor **5,093 ton CO₂**. Water in flessen veroorzaakte hierbij het grootste deel van de uitstoot vanwege emissies in de productieketen.

Per bezoeker resulteerde een bezoek aan SAIL 2025 gemiddeld in een voetafdruk van ongeveer **1,1 kg CO₂ per persoon per dag**, een relatief laag cijfer, dat eerder het gevolg is van ontbrekende data dan van een volledige weerspiegeling van de duurzaamheidsinspanningen.

De carbon hotspotanalyse maakt één inzicht duidelijk: **bezoekersmobiliteit domineert het totale uitstootprofiel**, gevolgd door nautische mobiliteit en food & beverage. Hoewel het gebruik van hernieuwbare energie, gerecyclede materialen en hergebruik van signing directe emissies aanzienlijk heeft vermindert, blijft bezoekersvervoer door het open karakter en de schaal van SAIL de grootste bepalende factor voor de totale impact.

CO₂ HOTSPOT-ANALYSE

Om bij te dragen aan de realisatie van een duurzamere editie van SAIL in 2030, en het evenement als living lab in te zetten, is het SAIL-innovatieprogramma gelanceerd. De volgende hoofdstukken beschrijven de ontwikkeling die SAIL heeft doorgemaakt met verschillende innovatieve projecten binnen de zes vooraf vastgestelde thema's: water, energie, datagedreven eventmanagement, mobiliteit, materialen en food & beverage.

5.2 EVERY DROP COUNTS

Het belang van water

“Zoals schepen water nodig hebben om te varen, heeft de mens water nodig om te leven.” Met deze uitspraak benadrukt Monique Berendsen, senior adviseur Water en Duurzaamheid bij de gemeente Amsterdam, waarom water zo belangrijk is. De Amsterdamse wateren staan onder toenemende druk door vervuiling, klimaatextremen en groeiende vraag. Lage waterstanden verminderen de waterkwaliteit, terwijl hevige regenval juist leidt tot wateroverlast. Duurzaam waterbeheer is daarom essentieel.

Met de intrinsieke verbondenheid van SAIL met water vroeg dit thema om actiegerichte doelstellingen. Voor SAIL richtten de waterdoelen zich op het installeren van drinkwatertappunten, het stimuleren van gebruik van herbruikbare flessen, het ontwikkelen van hergebruikplannen voor water op land en schepen, het verminderen van drinkwatergebruik en het monitoren van de waterkwaliteit van het IJ.

Innovatie in actie bij SAIL 2025

SAIL 2025 was meer dan een maritiem spektakel; het fungeerde als testomgeving voor praktische en schaalbare wateroplossingen. “We wilden laten zien dat duurzaamheid praktisch, zichtbaar en schaalbaar kan zijn,” aldus Monique. Belangrijke initiatieven waren onder andere een poging tot plasticvrije wateren via afvalinterceptie, het verzamelen van afvalwater van schepen en het terugwinnen van nutriënten uit urine. Drinkwaterbesparing werd gerealiseerd door toiletten door te spoelen met water uit het IJ en door het plaatsen van gratis openbare drinkwatertappunten. Sensoren en dashboards maakten realtime monitoring mogelijk, waardoor onnodig doorspoelen werd verminderd en water werd bespaard.

De weg naar SAIL 2030

Vooruitkijkend is de ambitie om in 2030 te voldoen aan de EU-Kaderrichtlijn Water. Dit vraagt om politieke betrokkenheid, sterkere samenwerking tussen de gemeente en Waternet en vraaggestuurde innovatie. Het verankeren van duurzaamheid via vergunningen en regelgeving, evenals gedragsveranderingsinitiatieven voor inwoners en bezoekers, zal hierbij essentieel zijn.

Daarnaast benadrukt Monique de ecologische impact van intensief motorverkeer en de noodzaak om recreatief watergebruik opnieuw te bekijken om aquatische ecosystemen te beschermen.

Een oproep tot actie

Water is niet oneindig; het is een gedeelde verantwoordelijkheid. “SAIL 2025 liet zien wat mogelijk is wanneer creativiteit en commitment samenkomen,” reflecteert Monique. “De vraag is nu: hoe schalen we deze successen op en maken we ze onderdeel van het dagelijks leven in Amsterdam?”

De weg naar SAIL 2030 is een kans om het goede voorbeeld te geven, om de uitdagingen rond water te keren en te laten zien dat innovatie en traditie samen kunnen varen richting een duurzame toekomst.

Waar SAIL staat

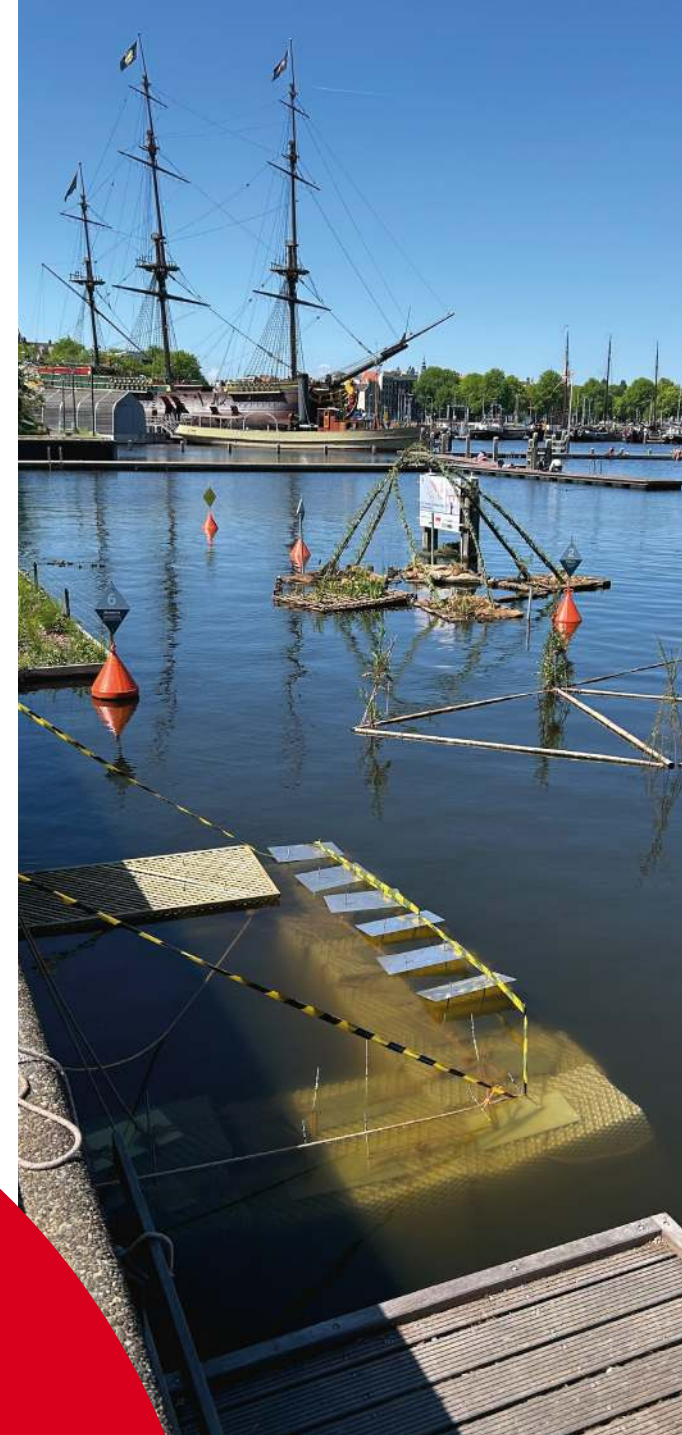
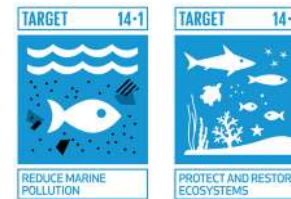
Water is de basis van SAIL en een gedeelde verantwoordelijkheid. Samen met partners zoals Green Deal Circular Festivals, Waternet, de Waterschappen en de gemeente Amsterdam testte SAIL oplossingen om watergebruik

te verminderen, de waterkwaliteit te verbeteren en klimaatbestendigheid te versterken. Door het goede voorbeeld te geven en te laten zien dat deze veranderingen op grote schaal mogelijk en impactvol zijn, en potentieel zelfs op stadsniveau, positioneerde SAIL zich als living lab voor duurzame waterinnovatie.

Project BESE

BESE plaatste biologisch afbreekbare habitats voor waterfilterende soorten zoals mosselen in de Binnenhaven op het Marineterrein. Deze U-vormige structuren ondersteunen het herstel van ecosystemen en verbeteren de waterkwaliteit op termijn. De mosselen, geïntroduceerd in mei 2025, worden regelmatig gemonitord, waarbij zichtbare ecologische effecten na twee tot drie jaar worden verwacht. De structuren breken op natuurlijke wijze af binnen 10 tot 15 jaar, zonder schadelijke reststoffen achter te laten. *Dit project werd ondersteund door Waternet en de gemeente Amsterdam.*

SDG 14: Leven in het water

Project Noria

Noria testte een barrièresysteem om drijvend plastic afval op te vangen voordat het het IJ en de Noordzee kon bereiken. Het systeem werd vlak voor het evenement geïnstalleerd nabij het Centraal Station en geïntegreerd in het afvalbeheer van Amsterdam. Hoewel de weersomstandigheden en de windrichting op het water tijdens SAIL de inzameling beperkten, liet de pilot een sterk potentieel zien. Jaarlijks wordt er door de inzet van Noria tussen de 1200 en 3300 kilo plastic afval onderschept (dat staat gelijk aan wel 2 tot 3,8 miljoen stuks plastic afval).

Na SAIL is de de barrière van Noria door de gemeente Amsterdam aangekocht voor permanente plaatsing, met plannen om deze op te schalen naar andere belangrijke ingangen van de grachten. De ambitie is om deze oplossing breder uit te rollen op strategische toegangspunten van het kanalenstelsel, zodat plastic wordt tegengehouden vóór het de zee bereikt en onze waterwegen schoon en gezond blijven. *Dit project werd ondersteund door de gemeente Amsterdam.*

SDG 14: Leven in het water

Project slim watersysteem

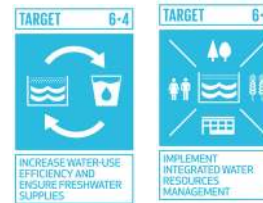
Tijdelijke watervoorzieningen bij grote evenementen vereisen doorgaans regelmatig doorspoelen met drinkwater. Tijdens SAIL 2025 is een slim watersysteem ontwikkeld dat gebruikmaakt van temperatuursensoren en geautomatiseerd doorspoelen om waterverbruik

te minimaliseren. Doorspoeling vond alleen plaats wanneer veiligheidsgrenzen werden overschreden, wat resulteerde in slechts 800 liter gebruikt drinkwater.

Het systeem werd op twee locaties getest en bleek effectief en schaalbaar, waardoor slimmer watergebruik mogelijk wordt.

Daarnaast werden toiletten in grote sanitaire voorzieningen doorspoeld met IJ-water en werden vacuümtoiletten ingezet. Samen resulteerden deze maatregelen in een besparing van 323.000 liter drinkwater over vijf dagen tijdens SAIL. *Dit project werd geïnitieerd door MTD en Caggemini.*

SDG 6: Schoon water en sanitatie

Opschaling circulaire waterketens

In samenwerking met Green Deal Circular Festivals (GDCF) testte SAIL verschillende pilots om drinkverspilling te verminderen en nutriënten uit urine terug te winnen. Hoewel kleinschalig, versterkten deze pilots de samenwerking tussen verscheidene partijen en legden zij de basis voor een meerjarige samenwerking richting SAIL 2030.

Hiermee worden festivals en stedelijke partners verbonden in de ontwikkeling van een klimaatrobuust watersysteem.

Volgens programmamanager Christiaan Elings helpen evenementen zoals SAIL om praktische oplossingen zichtbaar en toepasbaar te

maken, al blijven juridische belemmeringen een uitdaging. Het overwinnen hiervan vraagt om politieke steun en gezamenlijke inzet. *Dit project werd ondersteund door GDCF, Waternet, DGTL en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.*

SDG 6: Schoon water en sanitatie

Making waves

SAIL 2025 transformeerde de Amsterdamse wateren tot een living lab voor waterinnovatie. Van mosselhabitats tot slimme doorspoelsystemen laten deze pilots zien hoe evenementen systeemverandering kunnen versnellen. De belangrijkste les is dat innovatie schaalbaar moet zijn en verankerd in beleid.

In 2030 kan SAIL dienen als blauwdruk voor klimaatbestendig stedelijk waterbeheer, als inspiratie voor zowel steden als evenementen. Elke bespaarde druppel draagt bij aan een bredere verschuiving richting het zien van water als gedeelde hulpbron, en zelfs kleine ingrepen kunnen golven van verandering teweegbrengen.

5.3 DE ENERGIE VAN MORGEN

SAIL 2025 liet zien hoe grootschalige evenementen kunnen bijdragen aan het versnellen van de energietransitie in een dichtbebouwde stad als Amsterdam. Met beperkte ruimte, netcongestie en een groeiende energievraag is de uitdaging complex, maar biedt deze tegelijkertijd volop kansen. Samen met experts zoals Mimi Eelman van de gemeente Amsterdam en Paul Schurink, specialist in energievoorziening voor grootschalige evenementen, werd SAIL een living lab voor geïntegreerde en fossielvrije energieoplossingen.

Tijdens het evenement werden duurzame generatoren op basis van bio-ethanol en waterstof onder realistische omstandigheden getest. Hun zichtbaarheid was daarbij van groot belang: het daadwerkelijk zien functioneren van schone energie vergroot het vertrouwen en de publieke acceptatie, een essentiële stap richting systeemverandering.

Slimme energieplanning leverde sterke resultaten op. Het dieselverbruik daalde van meer dan 100.000 liter in eerdere edities naar slechts 14.000 liter, dankzij betere monitoring, gebruik van vaste netaansluitingen en het gebruik van batterijen voor peak shaving. Volgens Schurink bestaat de technologie hiervoor al: met slimme keuzes kunnen grote evenementen hun brandstofverbruik met 40-75% verminderen en de totale energievraag met maximaal 25% terugdringen. Groene netstroom blijft daarbij de meest efficiënte basis, aangevuld met batterijen en schone generatoren waar nodig.

Technologie alleen is echter niet voldoende. Overtuigende prikkels, transparante data-uitwisseling en vroegtijdige samenwerking binnen de hele keten, van organisatoren tot leveranciers, bleken cruciaal. Financiële modellen gebaseerd op daadwerkelijk verbruik, ondersteund door betrouwbare meetdata, stimuleren

verantwoord gebruik en gedeeld eigenaarschap. SAIL bracht ook structurele uitdagingen aan het licht: beperkte ruimte, betaalbaarheid en de vraag hoe tijdelijke oplossingen kunnen aansluiten op permanente stedelijke systemen. Vooruitkijkend ligt een volledig emissievrije energievoorziening voor SAIL 2030 binnen handbereik, mits verantwoordelijkheden, data-uitwisseling en duurzaamheidseisen structureel worden opgenomen in vergunningen en contracten.

De kracht van SAIL zit niet alleen in innovatie, maar ook in emotie. Trots, gemeenschapsgevoel en gedeelde ervaringen bleken krachtige aanjagers van gedragsverandering. Wat mensen samen vieren, zijn zij ook eerder bereid samen te beschermen. De plannen van Amsterdam voor permanente Energy Hubs markeren de volgende fase van de energietransitie, waarin de tijdelijke impact van SAIL kan uitgroeien tot blijvende verandering.

Waar SAIL staat

Met een hoge maar tijdelijke energievraag is SAIL bij uitstek geschikt om fossielvrije alternatieven te testen. In 2025 werd de CO₂-uitstoot verminderd door de inzet van waterstofsysteemen, bio-ethanol-watergeneratoren, duurzame batterijpacks en maximaal gebruik van vaste netaansluitingen. Alleen een beperkt aantal back-upgeneratoren draaide indien nodig op HVO100. Alle elektriciteit die tijdens SAIL werd gebruikt was bovendien 100% groen en geleverd door Vattenfall.

Daarnaast werd, samen met TNO (Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek), onderzoek gedaan naar het veilig toepassen van waterstofsysteemen in de openbare ruimte.

Project MayMaan

Als onderdeel van het energieplan van SAIL presenterden MayMaan en Vattenfall de Aquastroke 35: een schone, draagbare generator die draait op 70% water en 30% bio-ethanol. Eén van de twee installaties voorzag tijdens het evenement een locatie van stroom en demonstreerde daarmee een betrouwbaar en emissiearm alternatief voor traditionele dieselgeneratoren.

Het tweede model werd ingezet om de technologie zichtbaar en beleefbaar te maken voor bezoekers. Via QR-codes en een innovatiesessie werd een breed publiek bereikt. Het project liet Aquastroke zien als een schaalbare off-grid energieoplossing voor toekomstige evenementen en bijvoorbeeld bouwplaatsen. *Dit project werd ondersteund door Vattenfall.*

SDG 7: Betaalbare en duurzame energie.

Project Neology

Neology ontwikkelde een ammoniak-naar-waterstofsysteem voor emissievrije, off-grid energievoorziening. Vanwege veiligheidsregelgeving omtrent het gebruik van ammoniak in de openbare ruimte was het helaas niet mogelijk om de technologie tijdens SAIL live op locatie te testen. In plaats daarvan presenteerde Neology het concept tijdens een stakeholdersessie met 80 experts, waarin technologie, toepassingsmogelijkheden en veiligheidsaspecten centraal stonden.

Daarnaast werd een technische en economische studie uitgevoerd naar geschikte pilotlocaties in Amsterdam, waaronder bouwplaatsen en havenlocaties. De volgende stap is het uitvoeren van een gedetailleerde veiligheidsanalyse om praktijkproeven mogelijk te maken. Hoewel er geen live demonstratie plaatsvond, bleek SAIL een waardevol platform om kennis te delen, samenwerkingen op te bouwen en de ontwikkeling van duurzame, emissievrije brandstoffen verder te versnellen. *Dit project werd ondersteund door de Gemeente Amsterdam.*

SDG 7: Betaalbare en duurzame energie.

Making waves

Door schaalbare, decentrale energieoplossingen te testen, liet SAIL 2025 zien hoe evenementen kunnen bijdragen aan structurele verandering op de lange termijn. Schone alternatieven zoals waterstofsysteemen, bio-ethanolgeneratoren en batterijen helpen het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen en verlagen de druk op overbelaste energienetten. De impact reikt verder dan het evenement zelf. Amsterdam werkt aan permanente Energy Hubs op het Marineterrein

en in de haven, waarmee ruimte ontstaat voor innovatie gedurende het hele jaar. Ook andere steden en evenementen kunnen deze koers volgen door momenten van samenkomst en viering te gebruiken als proeftuin voor de energiesystemen van de toekomst. Wat begon als een tijdelijke opstelling, kan uitgroeien tot een blijvende verandering.

5.4 GEDREVEN DOOR DATA

Publieke veiligheid wordt in toenemende mate vormgegeven door digitale technologie en realtime data. Naarmate steden slimmer worden, ontstaan nieuwe mogelijkheden om evenementen veiliger en beter beheersbaar te organiseren, mits innovatie geworteld blijft in vertrouwen, privacy en publieke waarden. Tijdens SAIL 2025 onderzocht de Gemeente Amsterdam hoe digitale infrastructuur kan bijdragen aan veiligheid op grote schaal. Zoals programmamanager Eelco Thiellier van de gemeente aangeeft: "Technologie moet mensen dienen, niet andersom." SAIL liet zien dat de echte waarde van data ligt in het creëren van een veilige en soepele bezoekerservaring, met respect voor privacy en het versterken van publiek vertrouwen. Daarbij bleek vroege betrokkenheid van alle stakeholders, waaronder privacy toezichthouders, van essentieel belang.

Waar SAIL staat

Bij een evenement van de omvang van SAIL speelt data een cruciale rol en is het borgen van de veiligheid prioriteit nummer één. Door slim gebruik te maken van technologie en realtime informatie-uitwisseling tussen operationele partners, worden veiligheid, bezoekersstromen en de totale bezoekerservaring verbeterd. Intelligente systemen ondersteunen een soepel verloop van de operatie, waardoor teams situaties beter kunnen voorspellen en gezamenlijk kunnen handelen.

systemen ondersteunen een soepel verloop van de operatie, waardoor teams situaties beter kunnen voorspellen en gezamenlijk kunnen handelen.

Project Digital Twin

Tijdens SAIL 2025 werd een Digital Twin ingezet als gedeeld platform voor realtime veiligheidscoördinatie. Het systeem combineerde meer dan 80 datalagen tot één gezamenlijk operationeel beeld, waarmee politie, hulpdiensten, gemeente en Port of Amsterdam vanuit hetzelfde live overzicht konden samenwerken. Na succesvolle eerdere pilots bewees SAIL 2025 de meerwaarde van het systeem op grote schaal. Partners waren positief over de verbeterde samenwerking en coördinatie. Op basis van deze resultaten wordt gewerkt aan een bredere uitrol binnen de veiligheidsregio's. De ervaringen zijn bovendien vastgelegd in de documentaire Behind the SAIL, die via de SAIL-organisatie op aanvraag beschikbaar is. *Dit project werd geïnitieerd door de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.*

SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen.

Project Crowdscan

Tijdens SAIL 2025 testte Crowdscan een draadloos sensornetwerk dat realtime inzicht gaf in publieksdichtheid tijdens avondconcerten. Geïntegreerd in de Digital Twin ondersteunde het systeem proactief crowdmanagement. De eerste resultaten tonen aan dat de technologie nauwkeurig en bruikbaar is voor operationele besluitvorming, met potentie voor toekomstig gebruik door de veiligheidsregio en politie in Amsterdam. *Dit project werd ondersteund door de Gemeente Amsterdam.*

Project X-Alert

X-Alert onderzocht realtime monitoring van bezoekersstromen op het water door unieke GPS-signalen van elektronische apparaten te analyseren. Hoewel het inschatten van het totale aantal bezoekers complex bleek, liet de pilot duidelijke potentie zien voor gerichte toepassingen.

In afgesloten havengebieden kan de technologie bijvoorbeeld helpen bij het monitoren van toegang en het handhaven van veiligheidsgrenzen. De pilot maakte inzichtelijk waar elektronische detectie de meeste toegevoegde waarde biedt binnen complexe stedelijke en maritieme omgevingen. *Dit project werd ondersteund door de Gemeente Amsterdam.*

Making waves

SAIL 2025 bood geen universele oplossingen, maar gaf wel een duidelijke richting en creëerde ruimte voor innovatie. Slimmere veiligheid draait niet alleen om technologie, maar vooral om gedeelde verantwoordelijkheid. Innovatie moet gezamenlijk worden ontwikkeld, met respect voor privacy en met technologie die altijd ten dienste staat van een maatschappelijk doel.

Instrumenten zoals de Digital Twin, Crowdscan en X-Alert lieten zien hoe data kan bijdragen aan veiligere evenementen wanneer technologie vanaf het begin geïntegreerd wordt en gestuurd wordt vanuit vertrouwen. SAIL testte daarmee niet alleen technologie, maar ook een nieuwe manier van denken: mensen eerst, data als gezamenlijk kompas en innovatie als een gedeelde reis vooruit.

5.5 HOE WE ONS VERPLAATSEN

Met 2,5 miljoen bezoekers vestigde SAIL 2025 de aandacht op een wereldwijde uitdaging: hoe verplaatsen steden grote aantallen mensen binnen beperkte ruimte, tijd en emissieruimte? Zoals Joost

van der Made van Capgemini aangeeft, draait duurzame mobiliteit om meer dan alleen CO₂-reductie; het gaat ook over toegankelijkheid, leefbaarheid en slim ruimtegebruik. Steden naderen hun grenzen. Het heroverwegen van mobiliteit vraagt daarom niet alleen om nieuwe infrastructuur, maar ook om gedragsverandering. Mensen moeten worden geïnformeerd, gemotiveerd en gefaciliteerd om anders te reizen. Grote evenementen zoals SAIL kunnen die verandering tastbaar maken. Wanneer miljoenen mensen een betere manier van reizen ervaren, kunnen er nieuwe gewoonten ontstaan.

Waar SAIL staat

Mobiliteit en bereikbaarheid vormen steeds grotere uitdagingen, terwijl Amsterdam tegelijkertijd toewerkt naar volledig emissievrij verkeer in 2050. Met 2,5 miljoen bezoekers in enkele dagen fungeert SAIL als een realistische stresstest voor het transportsysteem van de stad.

Dankzij het tijdelijke en experimentele karakter functioneert SAIL als een living lab voor mobiliteitsinnovatie. Het evenement coördineert bezoekersstromen via trein, wegverkeer, ponten en vaarwegen. Samen met partners zoals de Gemeente Amsterdam, de Vervoerregio Amsterdam, HIRS Advies en Capgemini werden slimme reisinformatie, crowdmanagement en stimulansen voor duurzaam vervoer getest. De opgedane inzichten reiken daarbij veel verder dan het evenement zelf.

SAIL Reissuggestie

Het mobiliteitsplan van SAIL richtte zich op het verminderen van autogebruik en het stimuleren van duurzame alternatieven. In nauwe samenwerking met de Gemeente Amsterdam werden autovrije zones ingevoerd, kreeg de fiets prioriteit en werden 60.000 tijdelijke fietsenstallingen geplaatst.

Een belangrijke innovatie was de SAIL Reissuggestie, geïntegreerd in de SAIL-app en de SAIL-website. Door verschillende vervoersmiddelen te combineren en opties te rangschikken op duurzaamheid, reistijd en kosten, hielp de tool bezoekers bij het maken van slimmere reiskeuzes. 67% van de gebruikers van de tool reisde met het openbaar vervoer of de fiets, en 33% reisde met de auto. Dit is een duurzame verdeling van vervoerswijzen split voor grootschalige evenementen.

Hoewel de tool pas kort voor het evenement werd gelanceerd, liet de SAIL Reissuggestie sterke potentie zien om reisgedrag te beïnvloeden, milieubelasting te verminderen en waardevolle mobiliteitsinzichten te genereren. Inmiddels heeft de tool ook interesse gewekt bij culturele instellingen en is deze toegepast bij andere grote evenementen. *Dit project werd geïnitieerd door HIRS Advies en ondersteund door Capgemini.*

Roboat

Tijdens SAIL testte Roboat een navigatie-ondersteuningssysteem op een GVB-pont over het IJ. Met realtime objectdetectie via sensoren en camera's ondersteunde het systeem kapiteins bij veiligere en efficiëntere vaart. De pilot verliep succesvol en liet duidelijke potentie zien voor opschaling naar meer veerdiensten. *Dit project werd ondersteund door de Gemeente Amsterdam.*

Making Waves

SAIL 2025 liet zien dat mobiliteitsinnovatie het meest effectief is wanneer deze doelgericht, geïntegreerd en datagedreven wordt toegepast. Door het STOMP-principe te combineren met realtime data konden bezoekersstromen beter worden gestuurd en werd reisgedrag op grote schaal beïnvloed. Innovaties zoals de SAIL

Reissuggestie en Roboat droegen bij aan een betere doorstroming, veiligere mobiliteit en een prettige bezoekerservaring.

De ervaringen benadrukken het belang van het vroegtijdig meenemen van mobiliteit in de organisatie van grootschalige evenementen. Door bezoekersstromen vooraf in kaart te brengen, routes gezamenlijk te ontwerpen en digitale begeleiding te integreren, kunnen steden evenementen niet alleen veiliger en efficiënter organiseren, maar ook waardevolle inzichten opdoen voor toekomstige mobiliteitsoplossingen.

5.6 SLIM OMGAAN MET GRONDSTOFFEN

Overall in Nederland groeit de urgentie om toe te werken naar een circulaire economie. Toch is materiaalgebruik nog grotendeels lineair en verschillen afvalsystemen sterk per gemeente. Dit maakt duurzaam gedrag verwarrend, zeker bij grootschalige evenementen. Zoals grondstoffencoördinator van SAIL Leonie Boon aangeeft: *“We hebben nationale afstemming nodig om circulaire keuzes vanzelfsprekend te maken.”*

Waar SAIL staat

Verantwoord materiaalgebruik is belangrijk in de duurzaamheidsambities van SAIL. Voor een stad aan het water zoals Amsterdam is afval niet alleen een vraagstuk op het land, maar het heeft direct impact op rivieren en zeeën.

Geleid door de principes reduce, re-use en recycle liet het evenement zien wat mogelijk is wanneer ontwerp, technologie en samenwerking samenkomen. In samenwerking met Collect & Clean werden materialen zorgvuldig geselecteerd en gescheiden voordat het afgevoerd werd om hoogwaardige grondstoffen terug te winnen. Op initiatief van Verpact konden bezoekers statiegeldverpakkingen inleveren via slimme bulkmachines of Recycle Hubs verspreid over het terrein. Bij de Drijf-in van Heineken en Verpact konden bezoekers hun afval inleveren vanaf het water.

Om het IJ en de grachten te beschermen, werkten Plastic Whale en Noria samen met SAIL om zwerfafval op te ruimen en te voorkomen. Van drijvende afvalinzameling tot AI-gestuurde monitoring liet SAIL zien dat circulariteit vraagt om het herontwerpen van het volledige systeem, niet alleen om het plaatsen van extra afvalbakken.

Zwerfinator

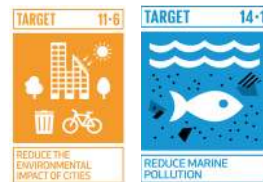
Tijdens SAIL 2025 werd een langlopend zwerfafval dataproject opgeschaald naar een AI-gedreven platform om afvalmonitoring te verbeteren. Sinds 2016 verzamelt

initiatiefnemer Dirk Groot van Zwerfinator handmatig data over zwerfafval en labelt deze met de uitgever ervan. Voor SAIL was het doel om de analyse te automatiseren en afval ook buiten het evenemententerrein te beoordelen om de effectiviteit van de afvalmaatregelen te meten.

Met ondersteuning van de Hogeschool Utrecht en Caggemini werd een AI-model ontwikkeld, LitterLens, getraind op meer dan één miljoen beelden, dat zwerfafval herkent op type, materiaal en merk. Een strook van 650 meter nabij SAIL werd vóór het evenement gereinigd en daarna opnieuw gecontroleerd, waarbij geen toename van afval werd vastgesteld die aan SAIL kon worden gekoppeld.

De volgende stap is het opschalen van deze aanpak om stedelijke zwerfafval hotspots in kaart te brengen en afvalbeleid te verbeteren. De stichting werkt inmiddels samen met gemeenten in het hele land en verkent uitbreiding in Amsterdam. *Dit project werd ondersteund door Caggemini.*

SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen
SDG 14: Leven onder water

Making waves

Tijdens SAIL 2025 werd afvalbeheer opnieuw ingericht. Van Verpact's bulkmachines en de Drijf-In tot AI-gedreven inzichten in zwerfafval: het evenement werd een living lab voor de beweging richting circulariteit. Data hielp om verantwoordelijkheid verder stroomopwaarts in

de keten te leggen, terwijl ontwerp en gastvrijheid recycling intuïtief en aantrekkelijk maakten.

LitterLens liet zien hoe op locatie gelabelde zwerfafvaldata kan bijdragen aan slimmer beleid en het verschuiven van verantwoordelijkheid naar eerdere schakels in het systeem. De Drijf-In maakte van recycling een positieve ervaring en bewees hoe ontwerp en gastvrijheid gedrag kunnen beïnvloeden.

Vooruitkijkend zou circulariteit moeten beginnen bij data, goed op elkaar afgestemde systemen en slimme inkoop. Elk evenement kan een prototype zijn in plaats van een eenmalig experiment. Wat bij SAIL werkte, kan doorwerken naar bijvoorbeeld Koningsdag of Pride, waar bezoekers bijdragen en afval een bron van inzicht wordt.

De echte verschuiving is niet technologisch, maar cultureel: van afval beheren naar samen afval voorkomen.

5.7 ANDERS KIJKEN NAAR VOEDSEL

Tijdens SAIL 2025 was duurzaamheid ook zichtbaar op het bord. Onder leiding van Casper Fonk van Food Bookers en Maartje Nelissen van Plant FWD werd voedsel ingezet als motor voor verandering. Niet door te preken, maar door te verleiden.

Waar SAIL staat

Deze aanpak werd gestuurd door vijf duidelijke keuzes in de voedselstrategie van SAIL:

1. Geen rund- of varkensvlees (met uitzondering van één symbolische half plantaardige burger)
2. Alleen vis van de groene lijst
3. Een overwegend plantaardig aanbod
4. Eerlijke prijsstelling: plantaardige opties waren nooit duurder dan vlees
5. Slimme gedragssturing via menudesign, benaming en aanbevelingen van chefs

Waarom was voedsel deze editie zo'n belangrijk thema?

Maartje: "Voedsel is het moment waarop duurzaamheid persoonlijk wordt. We wilden niet preken, maar verleiden. We labelden duurzaamheid niet expliciet, we maakten het gewoon lekker en zetten het bovenaan het menu." Maar de praktijk bleek weerbarstig. Daarom ging Casper Fonk met zijn team aan de slag. Casper: "Bij een publieksevenement als SAIL balanceer je continu tussen idealen en logistiek. We richtten ons op producten met grote volumes: friet, burgers, snacks en pizza. Maar juist daar hebben we geïnnoveerd. De burgers waren deels plantaardig en onze vegan hotdog, TopDog, bleek een groot succes."

Wat werkte, en wat niet?

Casper: "De vegan kroket was een verrassend succes. Mensen vonden hem geweldig. Tegelijk zagen we dat sommige ingrediënten snel uitdrogen, terwijl zeewier juist zorgt voor meer sappigheid en structuur. Dat soort inzichten nemen we mee richting de toekomst." Maartje: "We leerden dat keuzevrijheid cruciaal is.

Eén foodtruck bood uitsluitend vegetarische opties aan en dat werkte minder goed. Mensen willen kunnen kiezen. Daarom draaiden we het menu om: eerst plantaardig, vlees als laatste optie. Zo maken mensen sneller een duurzame keuze zonder het gevoel te hebben dat iets wordt opgelegd."

Wat betekent dit voor SAIL 2030?

Casper: "Duurzaamheid moet schaalbaar zijn. Daarvoor hebben we trendanalyses, kassadata en bezoekersinzichten nodig. Dáár zit de volgende stap." Maartje: "Een plantaardige optie hoeft niet per se gezond te zijn. Het mag ook gewoon lekker en verleidelijk zijn. Verlangen hoort bij de ervaring." Met creatieve nudges en gedurfde menu-aanpassingen liet SAIL 2025 zien dat duurzamer eten smaakvol, inclusief én schaalbaar kan zijn. De beweging richting een toekomst waarin voedselkeuzes niet alleen smaak, maar ook waarden weerspiegelen, is ingezet.

Social tipping point

Samen met de Universiteit van Amsterdam en klimaatinstituut SEVEN onderzocht SAIL hoe bezoekers voedselkeuzes maken en hoe subtiele gedragsprikkelers die keuzes kunnen beïnvloeden. Onderzoekers en praktijkpartners ontwikkelden gezamenlijk interventies die live tijdens het evenement werden getest.

De experimenten toonden aan dat positieve eerste ervaringen met plantaardig eten, groepsdynamiek en slim menudesign daadwerkelijk invloed hebben op gedrag. Alleen al door de volgorde op een menu, taalgebruik of aanbevelingen aan te passen, nam de keuze voor plantaardige opties toe, zonder alternatieven weg te nemen. De samenwerking vormde daarmee een blauwdruk voor hoe wetenschap, beleid en praktijk elkaar kunnen versterken in realistische omgevingen. "Gedrag verandert wanneer mensen zich vrij voelen, niet wanneer ze zich gedwongen voelen," aldus één van de onderzoekers.

Door interventies live te testen tijdens SAIL ontstond waardevolle kennis over hoe voedselgedrag kan veranderen. De samenwerking tussen SAIL, de Universiteit van Amsterdam en SEVEN liet zien hoe evenementen kunnen functioneren als living labs voor verandering binnen het voedselsysteem. Dit project is geïnitieerd door de UvA.

Making Waves

SAIL 2025 serveerde niet alleen voedsel, maar zette bezoekers ook aan het denken. Door rund- en varkensvlees uit het aanbod te halen, uitsluitend groene-lijst-vis aan te bieden en plantaardige keuzes aantrekkelijker te maken, werd eten een subtiele vorm van cultuurverandering. Bezoekers aten niet alleen anders, ze namen ook anders beslissingen.

Voedsel werd daarmee een katalysator voor verandering. Slimme benamingen en menudesign maakten duurzame keuzes vanzelfsprekend en boden waardevolle inzichten voor evenementen. Vooruitkijkend kunnen evenementen uitgroeien tot living labs voor regeneratieve voedselsystemen, waarin data, ontwerp en samenwerking zorgen voor continue verbetering. De samenwerking met de Universiteit van Amsterdam liet zien hoe evenementen inzichten kunnen opleveren die bijdragen aan nationaal voedselbeleid en stedelijke strategieën. Wat tijdens SAIL werkte, kan andere festivals, instellingen en steden inspireren. Plezier en duurzaamheid kwamen samen op één bord, en de beweging is begonnen.

SDG 2 – Geen honger

SDG 12 – Verantwoorde consumptie en productie

SDG 13 – Klimaatactie

06

VERANKEREN VAN DE IMPACT

VERANKEREN VAN DE IMPACT

6.1 ECONOMISCHE IMPACT

Op basis van een publieksonderzoek onder bijna 2.500 respondenten, input van de organisatie van SAIL 2025 over financiële bestedingen en resultaten, en verschillende noodzakelijke aannames in de berekeningen, wordt de **economische impact van SAIL 2025 op de stad Amsterdam geschat op circa €120 miljoen***. Deze impact is onder meer gerealiseerd dankzij de financiële steun van partners van SAIL, de vele corporate hospitalitypakketten, fondsen en subsidies die SAIL ondersteunden, de inzet van leveranciers en de bezoekers die het evenement hebben bezocht.

**De berekende economische impact betreft directe, additionele bestedingen binnen Amsterdam. Bepaalde categorieën konden hierbij niet volledig inzichtelijk worden gemaakt. Dit betreft onder andere niet-bevestigde spin-offeffecten of indirecte effecten, zoals uitgaven van bezoekers buiten de stad, evenals tastbare en niet-tastbare effecten voor publieke stakeholders, commerciële partners, bedrijven langs het IJ, enzovoort. Hieronder vallen ook effecten van activatieprogramma's, media en advertising, evenementorganisatie en logistiek. De daadwerkelijke totale financiële impact ligt daarom hoger.*

6.2 NA SAIL 2025

SAIL is altijd meer geweest dan Tall Ships en volle kades. Het is een spiegel én een versneller: een plek waar stad en haven de toekomst op volledige schaal kunnen testen. In 2025 functioneerde SAIL als een living lab, met tastbare resultaten en waardevolle lessen als uitkomst. De uitdaging is nu niet langer óf innovatie en verandering mogelijk zijn, maar hoe deze duurzaam kunnen worden verankerd.

Waarom pilots vaak mislukken en waarom SAIL anders is

Pilots worden vaak niet verankerd omdat het ontbreekt aan eigenaarschap buiten de groep innovatoren, financiering die verder reikt dan één begrotingsjaar, uitwisselbare data en standaarden, en bewijs dat relevant is voor besluitvormers. De kracht van SAIL ligt in de schaal, het netwerk van partners, de maatschappelijke legitimiteit en het rendement. Door overheden, marktpartijen, kennisinstellingen en burgers met elkaar te verbinden, én continuïteit tussen edities te organiseren, kunnen pilots doorgroeien tot structurele en blijvende oplossingen.

Van golf naar structurele beweging: mechanismen die blijvende impact mogelijk maken

Governance en mandaat: Transformeer innovatiesamenwerkingen naar structurele coalities met helder eigenaarschap, KPI's en meerjarige routekaarten richting SAIL 2030.
Open standaarden en continuïteit van data: Behoud gedeelde operationele inzichten ook buiten het evenement, met privacy-by-design en overdraagbare werkwijzen.

Continue leer- en verbetercyclus: Maak de stap van inspirerende showcases naar meetbare resultaten, waarbij continu wordt gemonitord wat daadwerkelijk werkt.

Inkopen op impact: Beloon duurzaamheid, toegankelijkheid en samenwerking binnen aanbestedingen. Pas green contracting toe met verplichtingen rondom datarapportage.

Ontwikkeling van kennis en vaardigheden: Combineer nieuwe technologie met training, inclusie en talentontwikkeling.

Beleidsmatige aansluiting: Gebruik de legitimiteit van SAIL om regelgeving en opschalingsmogelijkheden te versnellen. Ontwikkel nauwe samenwerking met nationale en internationale overheden en gemeenten.

Narratief en cultuur: Houd innovatie zichtbaar, menselijk en herkenbaar. Cultuurverandering is uiteindelijk wat maatschappelijke impact duurzaam maakt.

Van SAIL naar de stad, en weer terug.

De meest duurzame route is circulair: testen tijdens SAIL, verfijnen bij andere evenementen,

opnieuw toepassen in stedelijke uitvoeringspraktijk en sterker terugbrengen naar SAIL. Dat ritme verandert golven in structurele vooruitgang. Het vergroot ook het eigenaarschap: wat begint als festivaloplossing groeit uit tot publieke infrastructuur, bedrijfspraktijk en maatschappelijk gedrag. Laten we van de golf een getij maken. Niet een pilot, maar een praktijk.

6.3 DE KOERS NAAR DE TOEKOMST

De impact van SAIL stopt niet bij één editie. Vooruitkijkend wil SAIL in 2035 een leidende rol spelen binnen de evenementensector als een iconisch maritiem evenement dat Net Zero by Event Design is. Onze ambitie gaat verder dan het organiseren van een succesvol evenement; wij voelen ons verantwoordelijk om bij te dragen aan een leefbare wereld voor toekomstige generaties. Geleid door duurzaamheid, inclusie en talentontwikkeling streeft SAIL ernaar een blijvende positieve impact te creëren op de samenleving, de gemeente, de haven en het milieu. Via innovatietafels, een kennisprogramma met dialogen en een summit, met nadruk op partnerschappen voor de doelen (SDG 17) en transparante rapportage, draagt SAIL bij aan langetermijntransities die in lijn zijn met de Sustainable Development Goals. Door iedere vijf jaar terug te keren, combineert het evenement viering met verantwoordelijkheid en versnelt het positieve verandering als katalysator voor een duurzamere en inclusievere toekomst. Let's keep Making Waves.

6.4 OVERWEGINGEN

Effectieve impactmeting begint met vroege betrokkenheid van stakeholders, met name binnen een complex leveranciersnetwerk.

Onze CO₂ analyse is geen volledige levenscyclusanalyse en sluit bepaalde upstream- en downstreamprocessen uit. De resultaten moeten worden gelezen als indicatief: ze geven vooral ordegroottes en belangrijkste hotspots weer, in plaats van exacte waarden of causale verbanden.

Ondanks deze beperkingen komen mobiliteit (inclusief nautische activiteiten) en food & beverage duidelijk naar voren als de belangrijkste emissiebronnen. Daarmee worden de belangrijkste aangrijpingspunten voor toekomstige reducties zichtbaar.

Belangrijke overwegingen zijn onder andere:

- **Methodologische beperkingen:** datagaten, meetbeperkingen, steekproefgrootte en evaluatieperiode
- **Aannames:** modal split, reisafstanden, autobezetting, aandeel voetgangers, emissiefactoren en gemiddelde menu's
- **Afbakening:** geen volledige levenscyclusanalyse; sommige upstream- en downstreamprocessen zijn uitgesloten
- **Risico's en onzekerheden:** afhankelijkheid van zelfgerapporteerde data en extrapolaties
- **Contextuele en stakeholderinvloeden:** economische, sociale en regulatoire factoren en gedrag beïnvloeden de uitkomsten
- **Schaalbaarheid/overdraagbaarheid:** de CO₂ analyse geeft ordegroottes en hotspots weer. Deze zijn contextafhankelijk

Aanbevelingen voor toekomstige edities SAIL 2025 liet vooruitgang zien op het gebied van energie, afvalreductie en besparing van en toegang tot drinkwater. Echter, binnen nautische activiteiten, mobiliteit, materialen, Food & Beverage en sociale thema's waren formele planning, monitoring en verifieerbare data beperkt. Hierdoor zijn verschillende ambities slechts gedeeltelijk of niet gerealiseerd, of in ieder geval niet verifieerbaar.

Om de duurzaamheid in toekomstige edities te versterken en de toetsbaarheid van doelen te verbeteren, worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Maak datadeling verplicht en neem dit op als contractuele verplichting in leverancierscontracten.
- Vereis gestandaardiseerde templates voor vergelijkbaarheid en consistente emissieberekeningen.
- Betrek bezoekers bij dataverzameling rondom mobiliteit via enquêtes of interviews op locatie.
- Verzamel brandstofdata van pleziervaart in samenwerking met de gemeente. Gebruik digitale oplossingen en een leveranciersportaal om datakwaliteit, traceerbaarheid en vergelijkbaarheid te verbeteren.

Belangrijkste ontbrekende data zijn: mobiliteit van leveranciers en artiesten, transport van goederen/materialen, hotelovernachtingen van personeel/artiesten en emissies uit materiaalproductie.

07

SLOTWOORD

SLOTWOORD

7.1 CONCLUSIE

SAIL 2025 liet zien wat er in de toekomst mogelijk is. We hebben ons drinkwaterverbruik verminderd via slim doorspoelen en het gebruik van IJ-water als alternatief. We hebben het situationeel bewustzijn verbeterd met een digital twin en voorspellende inzichten in bezoekersstromen. We hebben afval omgezet in een gedeelde verantwoordelijkheid, van recyclepunten en de Drijf-In tot AI-ondersteunde afvalmonitoring. Bezoekers zijn gestimuleerd om meer plantaardige keuzes te maken en schonere energieopties zijn verkend in een wereld met beperkte netcapaciteit. Ook we hebben deuren geopend voor mensen: via SAIL Talent hebben duizenden jongeren praktijkervaring opgedaan aan boord van Tall Ships en in opdrachten rondom SAIL, waarmee zij vaardigheden ontwikkelden die doorwerken in hun verdere carrière.

Door de focus op inclusie is toegankelijkheid centraal gesteld. Met verbeterde fysieke toegang en het creëren van ruimtes waar iedereen zich welkom voelt. Dit zijn geen losse voorbeelden. Samen vormen ze een systeemkaart: governance, partnerships, data, gedrag, technologie, menselijk kapitaal en verbondenheid, gericht op een veiliger, schoner en inclusiever stedelijk systeem.

Er ligt echter nog aanzienlijk werk voor ons. Onder andere het versterken van de governancestructuren die nodig zijn om echte verandering te realiseren, het formaliseren van plannen in nauwe samenwerking met belangrijke stakeholders, het borgen van robuuste dataverzameling om impact te meten, en het verder verdiepen van samenwerking en naleving binnen de keten van leveranciers.

Met de editie van SAIL 2025 hebben we een belangrijke eerste stap gezet waar we van kunnen leren. Nu is het aan ons om momentum op te bouwen en richting 2030 een nog grotere golf te creëren.

7.2 DANKWOORD

We willen onze partners, stakeholders, familieleden, vrijwilligers en alle bezoekers, bemanningen van schepen en anderen die betrokken waren en SAIL 2025 mogelijk hebben gemaakt, hartelijk bedanken. Zonder jullie is SAIL niet realiseerbaar. We SAIL together. We are all United by Waves.

7.3 COLOFON

Rapport informatie

Impact Rapport SAIL – United by Waves
Het tonen van de impact van SAIL 2025
gelanceerd in juni 2026.

Stichting SAIL Amsterdam
Eigenaar and distributeur van het document

Auteurs en samenwerkingen

Global Sustainable Enterprise System (GSES)
Shivalika Madgulkar
Genevieve Hull

Capgemini
Joke Achterberg
Luc Baardman
Kees van den Hout

R2 Research

GRAPHICHUNTERS®

SAIL

Eline Elbersen
Gwen Aben
Ruth de Vries
Henk van Raan
Chris Janssen
Casper Schins
Elisabeth de Jong

SAIL Together

Erik Maitimo – GVB
Lisette Mierop – GGD
Jan Willem Koopman – HandicapNL

SAIL Horizons

Sharonne van Diemen – Waternet
Monique Berendsen – Gemeente Amsterdam
Christiaan Elings – Green Deal Circular Festivals
Mimi Eelman – Gemeente Amsterdam
Paul Schurink – Energy coordinator SAIL en ZAP Concepts
Hans Teuben – Capgemini
Eelco Thiellier – Gemeente Amsterdam
Daniel van Motman – Vervoersregio
Joost van der Made – Capgemini
Leonie Boon – Grondstoffencoordinator SAIL and Collect & Clean
Casper Fonk – Food Bookers
Maartje Nelissen – Plant FWD

CONTACTINFORMATIE

www.sail.nl

  @sailamsterdam.official | SAIL2025

GEBRUIKERSVOORWAARDEN

Deze publicatie mag worden gedeeld, maar uitsluitend met correcte bronvermelding en onder vermelding van de SAIL-organisatie. Het rapport mag niet worden opgedeeld in delen en moet in zijn volledige context worden weergegeven om een juiste interpretatie te waarborgen. Niet voor commercieel gebruik zonder toestemming.